

Prágai konferencia a kommunizmus bűneiről

Tökés László EP-képviselő

„Az **Európai Közösség** közös ügye és felelőssége, hogy ne engedje »lloponni« a forradalmat és a demokráciát; hogy a Vasfüggöny túoldalán lévő tagországainak és a szabadságra vágyó nemzeteknek hathatós támogatást és gyakorlati segítséget nyújtson az elkezdett rendszerváltás folytatásához, a diktatúra terhes örökségének a leküzdéséhez, az emberi és közösségi jogok kivívásához, a társadalmi, erkölcsi és jogi igazságtétel megvalósításához” – jelentette ki **Tökés László** EP-képviselő „A kommunizmus bűnei” című nemzetközi konferencián, Prágában.

A cseh szenátus, valamint a kormány épületében 2010. február 24–26-a között sorra került, háromnapos rendezvény házigazdája **Jiri Liska** szenátusi alelnök, rendezője pedig a **Pavel Zacek** vezetésével működő, a **Totalitarista Rezsimeket Kutató Intézet** volt. A konferencia fővédnökségét **Jan Fischer** cseh miniszterelnök vállalta. A szervezők a védnökségre a miniszterelnökön kívül olyan személyiségeket kértek fel, akiknek élete és munkája a kommunizmus elleni harcot fémjelzi, mint amilyenek Romániából **Tökés**

László európai parlamenti képviselő, **Tunne Kelam** észt, **Milan Zver** szlovén és **Jana Hybášková** volt cseh EP-képviselő.

A konferencia első napján a kommunizmus által elkövetett **büntettek** elemezték az előadók. A különböző volt kommunista országok esettanulmányai mellett Kínáról és a volt Szovjetunióról is sok szó esett. Míg az előadók többsége a volt „szovjet tömb” tagországainak a megbukott rendszereiről beszéltek, addig a jelenleg amerikai állampolgárságú **Harry Wu** – akit a kommunizmus bírálataért és a szovjet csapatok ’56-os magyarországi bevonulásának elítéléséért a kínai hatóságok „jobboldali ellenforradalmárként” letartóztattak és 19 évre a kínai átnevelő táborokba zártak – hangsúlyozta: a kommunizmus ma is szedi áldozatait, a Laogai – a kínai Gulag – ma is valóság.

A konferencia második napja az **igazságtétel** témájával foglalkozott.

A cseh kommunista rendszer rémtetteinek bemutatását **Miroslav Lehky**, a Totalitarista Rendszerek Bűneit Kutató Intézete első alelnöke kezdte. Kutatócsoportja összesen

288 meggyilkolt személyről tud, akiket a hatóságok a zöldhatáron való szökési kísérlet miatt gyilkoltak meg.

Eduard Stahlik, a cseh hadügyi levéltár igazgatója a hadseregen belüli visszaélésekről szólt. Mint elmondta, több olyan esetet tártak fel, amelyben az áldozatot az egykori kommunista ország hadseregének tisztjei egyszerűen halálra éhezettek vagy halálra verettek, csak azért, hogy autóját, házát, vagyonát a börtönigazgató vagy a főtiszt megszerezhesse.

Martin Mejstrik, egykori cseh diákvezér, rendszerváltó előadásában azt emelte ki, hogy mind a náciizmus, mind a kommunizmus Európa közös öröksége; a kontinens sohasem jut egységre, hogyha nem néz szembe eme örökségével. Kiemelte: a kommunizmus egy olyan rendszer volt, amely mindennap ölt.

Raluca Grosescu, a bukaresti, a Kommunizmus Büntetteit Kutató Intézet kutatója a romániai felelősségrevonás jelenlegi törvényi kereteiről és lehetőségeiről beszélt. Előadásában felhívta a figyelmet arra, hogy 1969-ben Románia is ratifikálta az emberiségellenes büntettek tiltásáról és büntetéséről szóló genfi egyezményt. Ennek még a kommunista felfogás szerint is elsőbbséget kell élveznie a nemzeti törvényekkel szemben, de ezt természetesen egyetlen szocialista állam sem tartotta be. A büntetőtörvénykönyv jelenleg érvényben lévő, módosított változatából már hiányzik az emberiség elleni büntettekéről szóló cikkely. Az egykor érvényben lévő törvények alapján viszont eljárás volna indítható a bűnelkövetők ellen. Intézete ez ideig 300 büntetőeljárást kezdeményezett.

Tökés László erdélyi képviselő az igazságszolgáltatás elmaradásának következményeiről szóló tanácskozást felvezető előadásában kijelentette: nem alkalmazhatunk kettős

► mércét a totalitarizmusok megítélésében. Idézte Tunne Kelam észt rendszerváltót: „A nácizmus és a kommunizmus ikertestvéreként, kéz a kézben robbantották ki a második világháborút.” A Magyar Országgyűlésben néhány nappal ezelőtt elfogadott jogszabályra visszautalva, érthetetlennek minősítette, hogy míg a holokauszt tagadását büntetik, a kommunista terror tagadásával szemben a legtöbb országban bűnös engedékenységgel érvényesül.

A volt litván államelnök, **Vytautas Landsbergis** hangsúlyozta: Oroszországban mind a mai napig magas nyugdíjnak és politikai védelemnek örvendhetnek a katyni mészárlás és a Litvániában elkövetett népirítás kommunista vezetői és tisztjei. Oroszország, bár kötelezettséget vállalt a deportáltak visszatelepítéséért, érdemben semmit sem tesz ebben az ügyben. A Nyugat pedig egyrészt a gázfüggőség, másrészt üzleti érdeke miatt szemet huny afelett, hogy Oroszország gyakorlatilag „mutáns kommunista állam” mind a mai napig.

A konferencia kiegészítő rendezvényeként a prágai Károly Egyetem előcsarnokában rendezték meg a romániai Kommunizmus Bűneit Kutató Intézet kiállítását, amelynek házigazdája **Marius Oprea** igazgató volt. A kiállítás az elmúlt évek „ásatásainak” eredményét mutatta be, amelyek rendjén Oprea és társai a Szekuritáté által meggyilkolt emberek földi maradványait exhumálták. A megdöbbentő képek és a

csontok mellett talált tárgyak hűen tükrözték, hogy a kommunizmus áldozatait sok esetben még eltemetni sem volt szabad. Amint elhangzott: mintegy 10.000-re tehető azon ártatlanok száma, akiket a kommunista príbékek halálra kínoztak és agyonlőttek.

A kiállítás megnyitóján Románia prágai nagykövete, **Daniela Gîțman** reményét fejezte ki, hogy hamarosan eljön majd az idő, amikor bíróság elé lehet vinni a bűnösöket. **Cazimir Ionescu**, a Szekuritáté Irattárát Vizsgáló Bizottság (CNSAS) tagja az emlékezés és az oktatás fontosságára hívta fel a figyelmet, azért, hogy ne ismétlődhessenek meg a szörnyűségek. Tőkés László megnyitóbeszédében nagyra értékelte Marius Oprea igazgató munkáját, és tiltakozását fejezte ki amiatt, hogy egy kormányrendelet nemrég megfosztotta az ásatásokat végző intézetet a további konkrét kivizsgálások és feltárások lehetőségétől. Felhívta a figyelmet: habár egyértelmű, hogy a kommunizmus büntetési emberiségellenes büntettnék számítanak, tehát nem évülhetnek el, Romániában mindazáltal még az 1989-es forradalomban lelőtt emberek gyilkosait sem ítélték el.

A konferencia zárónapja a **megoldáskeresés** kérdésével foglalkozott. A cseh kormány épületében tartott tanácskozást Jan Fischer miniszterelnök nyitotta meg, aki beszédében – egyebek mellett – kiemelte: azért kell a fiatal nemzedéket felvilágosítani, tanítani a totalitarizmus rém-

tetteiről, mert a múlt feldolgozása nélkül aligha alakulhat ki a társadalom demokratikus értékrendje.

Európának nemcsak a nácizmus feltárásával kell foglalkoznia, hanem a kommunizmussal is szembe kell néznie. Nem mérhetünk külön mércével, mutatott rá a cseh kormányfő, mert minél távolabb kerülünk az eseményektől, annál jobban látjuk az összefüggéseket.

Jana Hybášková a két évvel ezelőtt elfogadott **Prágai Nyilatkozat** fontosságát hangsúlyozta, ez ugyanis alapjául szolgált az „Európa lelkiismerete és a totalitarizmus” című határozatnak, amelyet az Európai Parlament fogadott el 2009. április 2-án. (A Prágai Nyilatkozat romániai népszerűsítését és a dokumentum aláírását szorgalmazó kampányt egyébként Tőkés László és irodája vállalta fel még 2008-ban.)

Sandra Kalniette litván EP-képviselő, volt európai biztos elítélően szólt arról, hogy az európai baloldali jónéhány vezetője még mindig mentegeti a kommunista rendszert, relativizálják a rémtetteket. Nem akarják beismerni, hogy nem csupán a „megvalósítás” volt rossz – ahogyan mondani szokták –, hanem maga az egész embertelen ideológia, mely elnyomásra – az osztályharcra épült, és törvénytörően torkollott gyilkolásba és népirításba.

Anders Hjendahl, a stockholmi Kommunista Büntettek Információs Központjának alapítója egy megdöbbentő eredményű közvéleménykutatásról számolt be: a svéd diákok 90 százaléka soha nem hallott a Gulágról, míg – ezzel szemben – 95 százalékuk nagyon is jól tájékozott a Holokauszt vonatkozásában. Rámutatott: Svédországban hosszú évtizedekig baloldali pártok kormányoztak, s legfőképpen ennek tulajdonítható e jelenség kialakulása. A szakember érthetetlennek nevezte, hogy az emberiség történetében legtöbb áldozatot szedő gyilkos rendszer bukása sem volt elegendő az európai baloldalnak, hogy beismerje: nincs rossz és kevésbé rossz kommunizmus. Kommunizmus egy van – és az: „az ördög hagyatéka”.

Petr Brad újságíró, a BBC egykori cseh tudósítója arról beszélt, hogy a Nyugat passzivitása a század elején azzal magyarázható, hogy a nácizmus azonnali veszélynek tűnt a '30-

Tőkés László és Vytautas Landsbergis

▶ as években, és különösképpen 1941 után nemzetközi konszenzus alakult ki ellenében.

A szlovén **Milan Zver** EP-képviselő, volt tanügyminiszter a jelenlegi legnagyobb problémák közé sorolta azt, hogy az emberek bizalma a demokrácia iránt csökken, a fiatalok passzívak és nem érdekli őket a múlt. Csakis a kommunizmusról szóló tárggy hivatalos oktatási programba való beemelésével lehet megmenteni a kollektív emlékezetet – mondta.

A szintén európai parlamenti képviselő **Tunne Kelam** vezette azt a tanácskozási részt, amelyben az emberiség elleni rémtettek bűnöseit a nemzetközi büntetőbíróságok általi elítéléséről volt szó. A cseh alkotmánybíró, **Ivana Janú** előterjesztése nyomán **Ntsiki Sandi**, a Dél-Afrikai Köztársaság Igazság és Megbékélés

Bizottságának a tagjaként tartott előadást arról, hogy a megbékélés csakis az igazságosság és jóvátétel érvényesítése útján képzelhető el; egyetemes recept viszont nincsen, minden országnak saját magának kell megtalálnia a helyes utat.

Alexandra Mihalcea temesvári jogász egészségügyi okok miatt volt kénytelen távol maradni a rendezvénytől. A **Temesvár Társaság** fiatal munkatársa egyébként hat hónapot dolgozott az 1994-es ruandai népiirtást vizsgáló nemzetközi ENSZ-bizottság kötelékében. Tanulmányát **Szilágyi Zsolt**, Tökés László kabinetfőnöke tolmácsolta. Az előadás lehetséges megoldásokat keres és ajánl egy olyan európai büntetőbíróság felállítására, amely a kommunista vezetőket vizsgálná ki, azokat, akik az emberiség elleni bűncselekmények elkövetésével

gyanúsíthatóak. Az erről szóló elvi indítványt politikai nyilatkozat formájában Tökés László EP-képviselő még 2009. december 15-én tette meg, Temesváron.

A konferencia záróakkordjaként, közel két órás kerekasztal-beszélgetés keretében egy zárónyilatkozat véglegesítésére került sor, amelyben – többek között – a résztvevők immár közösen indítványozzák egy, a nürnbergihez hasonló **nemzetközi bíróság** felállítását, amely a kommunista rendszerek emberiségellenes bűncselekményeinek tetteseit volna hivatott elítélni. A résztvevő intézmények vezetői azt is elhatározták, hogy európai hálózatot hoznak létre a különböző országokban működő, a totalitárius diktatúrákat kutató szervezetek, intézmények között.

Prága, 2010. február 26.

Nyilatkozat a kommunizmus bűneiről

Mi, a 2010 február 24–26-a között, Prágában megrendezett „A kommunista rendszerek bűnei” című konferencia résztvevői a következőket nyilatkozunk:

- 1. Kelet- és Közép-Európa országaiban és ott, ahol a kommunizmus még mindig élő valóság, a kommunista rendszerek emberiség elleni bűncselekményeket követtek és követnek el.
- 2. A nemzetközi jog értelmében az emberiség elleni bűncselekmények nem évülnek el; ennek ellenére a kommunizmus bűneinek megtorlása az elmúlt húsz évben távolról sem volt kielégítő.
- 3. A kommunizmus több tízmillió áldozatát nem szabad megfosztani az igazságtételhez való jogától.
- 4. Mivel az emberiség ellen elkövetett kommunista bűncselekmények kivizsgálása és az ezen ügyekben való igazságtétel nem tartozik a létező nemzetközi bíróságok jogkörébe, az Európai Unión belül egy új nemzetközi bíróság létrehozását indítványozzuk, amelynek feladata a kommunizmus bűneinek kivizsgálása. Ez a bíróság a nácizmus bűneit vizsgáló és elítélő nürnbergi bírósághoz, illetve a volt Jugoszláviában elkövetett bűnök kivizsgálására létrejött bírósághoz hasonló módon vizsgálná ki és ítélné el az emberiség ellen elkövetett kommunista bűncselekményeket.
- 5. A kommunista bűnösöket büntetlenül hagyni egyet jelent a nemzetközi jog semmibe vételével, és ennek következtében annak gyengítésével.
- 6. A jóvátétel és igazságosság jegyében az európai államoknak oly módon kell módosítaniuk törvényeiket, hogy a kommunista bűnök elkövetőinek egyenlő vagy kisebb társadalmi juttatások és nyugdíjak járjanak, mint áldozataiknak.
- 7. Mivel a demokráciának meg kell tanulnia megvédenie önmagát, a kommunizmust hasonló módon kell

elítélni, mint a nácizmust. Nem teszünk egyenlőségjelet a nácizmus és a kommunizmus bűnei közé, beleértve mind a Gulag, a Laogai, mind pedig a náci koncentrációs táborokat. Mindegyiket külön kell tanulmányozni, és a saját borzalmai alapján kell megítélni. A kommunista ideológia és uralom ellentmond az Európai Emberjogi Egyezménynek és az Európai Alapjogi Chartának. És mint ahogyan nem vagyunk hajlandóak a nácizmus bűneit viszonylagosnak tekinteni, azt sem fogadhatjuk el, hogy a kommunizmus bűnei ilyen megítélés alá eszenek.

■ 8. Felszólítjuk az Európai Unió tagállamait, hogy járuljanak hozzá a kommunizmus által elkövetett bűncselekmények tudatosításához és támogassák ezek oktatásban való ismertetését; felhívjuk a figyelmet arra, hogy minden további késedelem nélkül gyakorlatba kell ültetni az Európai Parlament 2009. április 2-i határozatát, amely augusztus 23-át Európa-szerte a totalitárius és önkényuralmi rendszerek áldozatainak emléknapjává nyilvánítja.

■ 9. Felszólítjuk az Európai Bizottságot és az Európai Igazság- és Belügyi Tanácsot, hogy fogadjanak el egy keretjogszabályt, amely Európa-szerte betiltja a kommunizmus bűneinek felmentését, letagadását, vagy lekicsinylését.

■ 10. Az Európai Parlament és az Európai Tanács által is támogatott Európai Emlékezés és Lelkiismeret Platformnak meg kell alakulnia az Európai Unió szintjén. A tagországok kormányaitól elvárjuk, hogy ígéretüknek megfelelően támogassák a Platform munkáját.

■ 11. Európának – az egyesült államokbeli, washingtoni emlékhelyhez hasonlóan – a kommunizmus áldozatainak szentelt emlékmű felállításával kell tisztelnie a fél földrészt sújtó szenvedések áldozatait előtt.

A kommunista diktatúra bukása után elmaradt igazságtétel és ennek súlyos következményei

Engedjék meg, hogy e témakör „gazdajaként” mindenekelőtt megköszönjem, hogy a konferencia vendégüljárásával megismerhettem, továbbá hogy őszinte elismerésemet fejezem ki nem csupán a fontos politikai eseménynek számító tanácskozás iránt, hanem még inkább azért a kimagasló szerepért, melyet **Prága** – a Cseh Köztársaság parlamentje és kormánya, a csehországi civil társadalom, A Totalitárius Rezsimeket Kutató Intézet (Institute for the Study of Totalitarian Regimes), személy szerint pedig maga **Václav Havel** volt államelnök, valamint **Pavel Zacek** intézeti elnök vagy volt európai képviselőtársam, **Jana Hybásková** és a demokratikus rendszerváltásban élen járó társaik – játszanak a kommunista múlt feltárásának, a diktatúra által elkövetett bűnök leleplezésének, valamint a társadalmi, jogi és erkölcsi igazság- és jóvátételnek a szolgálatában.

A prágai Intézet és a volt kommunista országokban működő testvér-intézmények programja és célkitűzései eleve világossá teszik előttünk, hogy a totalitárius rezsimek megítélése tekintetében nem lehet és nem szabad **kettős mércét** alkalmazni. Amiképpen **Tunne Kelam**, az észtorozági rendszerváltás jeles személyisége rámutatott: „A náciizmus és a kommunizmus ikertestvéreként, kéz a kézben robbantották ki a második világháborút”. Az előbbihez hasonlóan, „a kommunizmus ipari szintre emelte a gyilkolást, példának okáért Ukrajnában” – állapította meg **Schöpflin György** professzor, európai parlamenti képviselő. **Stéphane Courtois**, A kommunizmus fekete könyvének neves szerzője az emberiség ellen elkövetett bűncselekmények, valamint a háborús bűntettek vonatkozásában joggal teszi fel a kérdést: „Miért használjuk ezeket a kifejezéseket csupán a náciizmus áldozatai, illetve a különböző etnikai indítékú mészárlások kapcsán?” Miért van az – tegyük hozzá –, hogy a hét elején elfogadott, magyarországi jogszabály kizárólag a holokauszt tagadását minősíti büntetendő cselekménynek, a Magyar Országgyűlés szocialista többsége viszont felmentést ad a kommunista terror bűncselekményei és annak tettesei számára!

A mostani konferencia egyik alapkérdése ekképpen hangzik: „A posztkommunista társadalmak miért mulasztják el azt, hogy polgáriknak igazságot szolgáltatassanak?” Húsz évvel a szovjet birodalom összeomlása és a Berlini Fal lebontása után egyre világosabban látjuk, hogy **igazságtétel** nélkül lehetetlen a **megbékélés**. Két évtized után egyre nyomasztóbbak számunkra az elmaradt vagy késlekedő igazságtétel – a kommunizmus visszahúzó örökségének – súlyos következményei, melyek egyébként **Európa tényleges egységességének** is az útjában állanak.

Tadeusz Mazowiecki lengyel exminiszterelnök egykori szavait sokan félreértették, vagy szándékosan félremagyarázzák. Múlt és jelen közé ugyanis nem lehet **„vastag választóvonalat”** („gruba kreska”) húzni. A volt bűnösök és cinkosaik nem egyszer előttem – egyházi ember előtt – is a **„keresztény megbocsátással”** példálózhatnak, melynek hamis felfogásától indítva nyugati testvéregyházaink és egyes nemzetközi ökumenikus szervezetek is hajlamosak a kommunizmus rémtetteiről, illetve sok millió áldozatuk szenvedéseiről megfeledkezni. Ugyanakkor – a hit tanításáról is megfeledkezve –, figyelmen kívül hagyják, hogy **bűnbocsánat** és **bűnbánat** szigorúan

feltételezik egymást. Márpedig egy olyan társadalomban – példának okáért –, melyben **Ceaușescu** brutális kommunizmusát **Iliescu** lopkodó neokommunizmusa váltotta fel, igazi demokráciáról, társadalmi igazságosságról, európai értékekről és az emberi jogok érvényesüléséről, megbocsátásról és valóságos megbékélésről aligha lehet beszélni.

Egy közkeletű népi mondás szerint: Romániában **„ellopták a forradalmat”**. Maguk, a hatalomba visszatérő, csontjuk velejéig korrumpált kommunisták lopták el. Erről szól az elmúlt húsz év – a posztkommunista áldemokraták országglása. Az igazság- és jóvátétel elmaradása, az isten- és embertelen titkosszolgálati múlt átvilágításának, a gonosztevők felelősségre vonásának az elszabotálása. Ennek következtében országunkban a **„forradalom”** csak fele részben valósult meg. Az egypárti rezsimek ugyan politikailag plurális rendszerré alakult át – és ennek csak örvendhetünk –, ezzel szemben viszont a hatalmi elit nem cserélődött ki; az új rendszer hasznélvezői és a hatalom birtokosai egészében véve továbbra is a régi rezsimek képviselői, vagy – a jobbik esetben – ezeknek a „leszármazottai” és öröksei. Más szóval: a kommunizmus nem tűnt el, nem halt ki, hanem csak átalakult, és opportunisták módjára hozzáigazították a demokráciához, és „eurokonform” mezt öltött. – Ez egyébként a **posztkommunista áldemokrácia** legfőbb sajátossága és lényege.

► **Csehország** ezen a téren talán valamennyi volt kommunista országnál jobban áll – a tényleges rendszerváltoztatás tekintetében. Követnünk kell a példáját.

Romániában is érvényt kell szerezni az éppen húsz évvel ezelőtt született – híres – **Temesvári Kiáltvány** 8. pontjának, mely egyértelműen kimondja, hogy a volt

diktatúra minősített képviselőinek a demokratikus jogállam berendezésében nincsen keresnivalójuk.

Az **Európai Közösség** közös ügye és felelőssége, hogy ne engedje „ellopni” a forradalmat és a demokráciát; hogy a Vasfüggöny túloldalán lévő tagországainak és a szabadságra vágyó nemzeteknek hathatós támogatást és gyakorlati segítséget

nyújtson az elkezdett rendszerváltozás folytatásához, a diktatúra terhes örökségének a leküzdéséhez, az emberi és közösségi jogok kivívásához, a társadalmi, erkölcsi és jogi igazságtétel megvalósításához.

Prága, 2010. február 25.

Tókécs László

Véget kell vetni a tovább élő kommunizmusnak

2006 januárjában az **Európa Tanács** Közgyűlése, majd a 2008 júniusában megszületett **Prágai Nyilatkozat** egyenes folytatásaképpen, 2009 áprilisában az **Európai Parlament** is mértékadó formában mondott ítéletet a totalitárius kommunista diktatúrák felett.

Tavaly decemberben az **Európai Néppárt** bonni kongresszusa határozatban foglalt állást a kommunista szimbólumok használatára ellen.

Valamennyi volt kommunista országban egyre erőteljesebben lépnek fel a burkolt vagy nyilvánvaló kommunista visszarendeződés ellenében, illetve a diktatúrák áldozatainak védelmében és az igazság- és jóvátétel érdekében.

Romániában 2006 decemberében, a Parlament plénuma előtt, az ún. Tismăneanu-jelentés alapján **Traian Băsescu** államelnök „törvénytelen és gyilkos” rendszernek minősítette a kommunista diktatúrát. „A kommunista Románia létezésének első napjától az utolsóig börtön

volt a lakosság elsöprő többsége számára” – jelentette ki az államfő.

A romániai forradalom 20. évfordulója alkalmából elhangzott beszédében **Jerzy Buzek**, az Európai Parlament elnöke – többek között – ezeket mondotta: „Akárcsak Budapest, majd Prága, Berlin, Szófia, **Temesvár** és Bukarest népe, azt hittük, kevesen vagyunk, és kudarcra ítéltettünk. De lassacskán ráébredtünk, hogy sokan vagyunk, és úgy rendeltetett, hogy megnyissuk százezeres közösségünk **börtönét**. A legelső szlogenek, amelyeket a tömeg Temesváron és Bukarestben skandált, ezek voltak: »Ne féljtek! A kommunizmus megbukik!« És úgy történt.”

A Berlinben, tavaly ősszel meglátogatott **Stasi** hírhedt börtöne mentőként figyelmeztet bennünket arra, hogy kivívott szabadságunkat ne hagyjuk veszni. **Herta Müller** temesközi – romániai – származású német író és az ő Nobel-díja is ugyanerre indít bennünket: az „egyiptomi fogságból” való szabadság

dulás után ne álljunk meg felelősen, vigyük véghez a rendszerváltozást!

Mert húsz évvel a diktatúra bukása után mit is látunk és tapasztalunk kommunizmus-sújtotta országainkban és társadalmainkban?

„A hősök meghaltak, a forradalmárok otthonaikba tértek, az oportunisták pedig átvették a hatalmat” („Eroii au murit, revoluționarii s-au întors acasă, iar oportuniștii au preluat puterea”) – mondja az egykori román disszidens, **Ion Carașcu**. „Kevesen voltunk, sokan maradtunk” – utal a tülekedő román álforradalmárookra az ellenzéki költő, **Mircea Dinescu**.

Szófiában **Todor Zsivkovnak**, Romániában pedig **Ceaușescunak** és a forradalmi tömegbe lövő **Ștefan Gușă** tábornoknak állítanak szobrot – a 20. évforduló „tiszteletére”. **Szlovéniában** a volt kommunista titkosszolgálat egyik vezetőjét tünteti ki **Danilo Türk** államelnök. A kommunizmust fesztív módon elítélő Traian Băsescu rendre szintén magas kitüntetésekben részesíti a hírhedt **Szekuritáté** volt magas rangú tisztjeit és ügynökeit.

Marius Oprea igazgató, a kommunizmus áldozatainak elszánt védelmezőjét éppen mostanság akarják leváltani a Kommunizmus Bűneit Vizsgáló Intézet éléről.

Csendes László, a Securitate Irattárát Vizsgáló Országos Tanács (CNS-AS) elnöke, a reá nehezedő nyomás miatt éppen a múlt hónapban kényszerült lemondani az általa vezetett intézmény elnökségéről.

Félős, hogy a romániai forradalom „fővárosában”, **Temesváron** rövid időn belül mind az igazságtétel mellett kiálló Temesvár Társaság (Societatea Timișoara), mind a Forradalom Emlékháza (Memorialul Revoluției) rövidesen az utcára kerül, kiteszik őket székházukból.

Eltiporva

▶ A negatív példákat tovább sorolhatnám...

A romániai helyzet ellentmondásos. Mert igaz ugyan az, hogy a kormány újabb titkosszolgálati iratok átadásáról határozott az Átvilágító Tanács számára – ezzel szemben viszont az is a valósághoz tartozik, hogy a **CNSAS** egyre nehezebben képes betölteni rendeltetését, és súlyos jogkorlátozásokat szenved munkájában.

2008 februárjában én magam voltam kénytelen **Franco Frattini**, majd ugyanazon év novemberében **Jacques Barrot** európai biztosokhoz fordulni panasszal amiatt, hogy – **Dan Voiculescu** volt Securitate-ügynök, mostani szenátor – kezdeményezésére a román Alkotmánybíróság már-már szinte ellehetetlenítette az Átvilágító Tanács működését, valamint amiatt, hogy – a privilegizált Román Ortodox Egyház közbenjárására – a román Kormány diszkriminatív módon kivonta a CNSAS hatálya alól az egyházi személyek titkosszolgálati átvilágításának a jogát.

Romániában egyet mondanak – és mászt cselekesznek. A volt **Szekuritáté**, képviselői és ügynökei révén, még mindig meghatározó befolyással rendelkezik a hatalomban, a törvényhozásban és az igazságszolgáltatásban.

Ennek következtében az 1989 decemberi tömeggyilkosságok, az 1990 márciusi marosvásárhelyi magyarellenes pogromkísérlet, valamint a '90-es évek elején lezajlott, sorozatos „bányászjárások” terrorjának körülményei mindmáig tisztázatlanok, valódi tetteik pedig többnyire ismeretlenek és büntetlenek.

Az **Európai Unió** – következetesen saját jogrendjéhez, elveihez és értékeihez – nem tekinthet el a volt kommunista országokban tapasztalható törvénytelenégektől és igazságtalanságoktól, és a saját tagországai iránti – közös – felelősség vállalásával támogatnia és elő kell segítenie a diktatúra idején elkövetett, emberiségellenes bűntettek felderítését és az ezek ügyében föltétlenül szükséges igazság- és jóvát

tételt. Ez ugyanakkor a volt kommunista országok demokratizálásának, a jogállamiság biztosításának, végső soron pedig: kelet-közép-európai társadalmaink tényleges és valóságos unióbéli integrációjának is elengedhetetlen feltétele.

Mindezek összefüggésében a prágai konferencia tegye megfontolás tárgyává egy **nemzetközi vizsgálóbizottság** létrehozását a kommunizmus bűneinek feltárására. Tavaly decemberben, a romániai forradalom 20. évfordulóján **politikai szándéknyilatkozatban** indítványoztam, hogy az Európai Unió az Egyesült Nemzetek Szövetségénél (ENSZ) kezdeményezze egy olyan nemzetközi büntetőjogi rendszer – egyszerűbben szólva: egy nemzetközi bíróság – létrehozását, mely **a kommunizmus „nürnbergi perét”** volna hivatott lefolytatni. Úgy tudom, ez az elgondolás találkozik ezen konferencia szervezőinek az eredeti szándékaival.

Prága, 2010. február 26.

Tőkés László

Nyilatkozat a kommunizmus magyarországi emléknapi alkalmából

Joseph Daul és a Fidesz Európai Néppárti Képviselőcsoportjának sajtóközleménye

A kommunista diktatúrák áldozatainak magyarországi emléknapi alkalmából **Joseph Daul**, az Európai Néppárt Képviselőcsoportjának elnöke, valamint a **Fidesz** európai parlamenti képviselői tisztelegnek mindazok emléke előtt, akiket a kommunista önkényuralmi rendszerek szerte a világban – így Magyarországon is – életüktől és személyes szabadságuktól megfosztottak.

Joseph Daul és a Fidesz európai parlamenti képviselői egyetértenek abban, hogy a kibővült Európai Uniónak szembe kell néznie a huszadik század önkényuralmi kommunizmusának örökségével. Ez erkölcsi kötelességünk, s egyben alapvető érdekünk is, hiszen a totalitárius kommunizmus – valamint annak öröksége, a posztkommunizmus – természetének ismerete nélkül értelmezhetetlen számos mai európai politikai folyamat – állapították meg. A Fidesz és az Európai Néppárt az elmúlt években következetesen kiállt az Európai Parlamentben an-

nak érdekében, hogy e kérdés jelentősége elismerésre találjon.

Az Európai Néppárt Képviselőcsoportjának elnöke és a Fidesz képviselői osztják azt a nézetet is, miszerint nem lehet különböző mércével mérni az egyes önkényuralmi rendszerek brutalitását. A totalitárius náciizmus jogos megbélyegzése együtt kell járjon a to-

talitárius kommunizmus hasonló elítélésével. Már csak azért is, mert a második világháború vége és a náciizmus bukása a jelenlegi Európai Unió keleti fele számára a másik önkényuralmi rendszer, a kommunizmus beköszöntét jelentette.

Magyar Néppárti Képviselőcsoport, Európai Parlament, 2010. február 25.

Az átvilágítást folytatni kell

Tőkés László EP-képviselő 2010. február 16-i sajtótájékoztatóján ismételten terítékre került a kommunista múlt bűneivel való szembenézés szükségessége, és az ehhez szorosan kapcsolódó átvilágítási folyamat jelenlegi állapota. Európai képviselőnk vendége ez alkalommal **Szabó László** unitárius lelkész, az Unitárius Egyház Átvilágítást Koordináló Bizottságának tagja, a történelmi egyházak átvilágító bizottságai Szakmai Egyeztető Fórumának kezdeményezője volt.

Szilágyi Zsolt kabinetfőnökfelvezetőjében a Tismăneanu-jelentéssel lendületet kapott folyamat megtorpanásáról beszélt: **Csendes László**, a Szekuritáté Irattárát Tanulmányozó Országos Bizottság (CNSAS) volt elnökének kényszerű lemondásától kezdve a **Marius Oprea**, a Kommunizmus Bűneit Vizsgáló és a Román Száműzöttek Emlékét Ápoló Intézet (Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc – IICCMER) vezetője körül kialakult zűrön át a nemrégiben a titkosszolgálati ügynökök riasztó számáról napvilágot látó sajtóanyagokig, megannyi aggodalomra okot adó jelenségre hívta fel a figyelmet.

Tőkés László EP-képviselő ez alkalomból kiadott Nyilatkozatának (amelyet mellékelünk) tartalmát foglalta össze: a **Bartolomeu Anania** kolozsvári román ortodox metropolita Szekuritáté-kollaboránsi múltja körüli botrány és a hasonlórú informátorok esete világosan példázza, hogy a kommunista-titkosszolgálati múlttal való szembenézés és a volt ügynökök felfedése nem csupán a **történelmi múlt**, hanem legalább annyira a **társadalmi jelen** egyik parancsoló kérdése – mondotta a püspök, aki kiemelte: maga a szembenézés és átvilágítás nem annyira politikai, hanem főként erkölcsi kérdés.

Tőkés hangsúlyozta: azokkal ért egyet, akik a múlt bűneinek feltárását, valamint a bűnösök leleplezését és felelősségrevonását követelik – így Marius Opreával és **Herta Müllerrel**. Megismételte: a **Temesvári Társaság** Kiáltványának 8. pontjával vallja, hogy a kommunista múlt ügy-

nökeinek és kiszolgálóinak a közhitvatalokban nincs keresnivalójuk.

Az erdélyi EP-képviselő másfelől hangsúlyozta: eddig az önvád és az önmarcangolás jegyében a besúgók-áldozatok kettőségében vizsgálták a kérdést. Ezzel szemben „nem csupán a volt kollaboránsoktól kell szabadulnunk, hanem volt tartótiszteiket, a szekusokat, a volt titkosszolgálati főnököket is meg kell neveznünk, akiknek felelőssége az amazokénál is nagyobb. A »parancsra tettem« kifogása sem mentheti őket – mint ahogyan **Adolf Eichmann** sem igazolhatta magát ezzel” – nyomatékosította a volt temesvári lelkipásztor. Ez alkalommal első adalékként a püspök közzétette az eddigi – az Archívumból kapott dokumentumok alapján beazonosított – volt szekuritátés/belügyes tiszték és tartótisztek listáját is (a listát csatoljuk).

Szabó László a csupán 1999-ben elfogadott átvilágítási törvény „kisherélése” fölött sajnálkozott. Mint mondta, jelen pillanatban ott tartunk, hogy az egyházi vezetők kifejezett kérésére lehet átvilágítani az egyházi embereket – és ebben sajnálatos módos a román ortodox egyháznak nagy felelőssége van, ugyanakkor a magyar történelmi egyházak tisztségviselői között is találhatunk olyanokat, akik haszonélvezői a törvény gyengítésének.

Bár az Erdélyi Református Egyházkerület és az Erdélyi Unitárius

Egyház tíz év késéssel csatlakozott az átvilágítás kérdésében élenjáró Királyhágómelléki Református Egyházkerülethez, szívós munkával jelenleg „egy ütemben” munkálkodnak a lusztráció kiteljesítésében. Ezért is tartották szükségyszerűnek egy olyan egyeztetési fórum kezdeményezését Szakmai Egyeztető Fórum néven, amely – tiszteletben tartva minden résztvevő autonómiáját – nem a módszertani uniformizálásra, hanem a szakmai tapasztalatcserére és konzultálásra helyezné a hangsúlyt. A magyar történelmi egyházak közül négyen válaszoltak pozitívan a kezdeményezésre, a fentebb említettek mellett még a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház csatlakozott. A római katolikusok részvételére vonatkozó újságírói kérdésre Szabó László elmondta: abból indultak ki, hogy minden egyház foglalkozik ezzel a kérdéssel (mert az is foglalkozás, ha nem foglalkoznak vele), a négy római katolikus püspökség részéről közül pedig ketten jeleztek vissza: azt az utat választották, hogy ezt a problémát nem ebben a formában oldják meg, tehát nem a protestáns egyházak által járt és az állami törvény által biztosított utat választják – ezt ők tiszteletben tartják.

A Szakmai Egyeztető Fórum első ülésére márciusban kerül sor.

Nagyvárad, 2010. február 16.

Nyilatkozat a titkosszolgálati múlt átvilágítása tárgyában

Tavaly ősszel nem kis meglepetést keltett annak a híre, hogy **Juan Antonio Samaranch**, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság volt elnöke a szovjet titkosszolgálat besúgója volt. A „szovjet sport generálisa”, aki egykor a **Franco**-diktatúrában is magas funkciót töltött be, a **KGB**-vel és a **Stasi** kelet-német titkosszolgálattal együttműködve az egész nemzetközi olimpiai mozgalomra meghatározó befolyást gyakorolt.

A kommunista – moszkovita – titkosszolgálat a nemzetközi egyházi-ökumenikus életet is behálózta. Erre nézve jellemző példa a Reformátusok Világszövetsége volt főtitkárnak, **Milan Opocensky**nek az esete, aki a szovjet parancsuralmi rendszer bukása után még közel tíz esztendeig töltötte be magas tisztségét a világszervezetben.

Az **Evenimentul Zilei** központi napilap idén januárban foglalkozott **Bartolomeu Anania** kolozsvári román ortodox metropolita Szekuritáté-kollaboránsi múltjával. A Szekuritáté Irattárát Vizsgáló Országos Tanács (CNSAS) a hajlott korú érseket 2008. január 22-én azonosította be az „**Apostol**” fedőnevű titkosügynökkel. A „felfedezésnek” meg is lett a hatása, hiszen egy hétre rá a CNSAS működését alkotmányellenesnek nyilvánította a Kormány, utóbb pedig a 24/2008. számú sürgősségi határozatával – kiváltképpen kedvezésképpen az ortodox „nemzeti egyháznak” – az egyházi szolgákat kivonta az Átvilágító Tanács hatálya alól. Nem sokkal ezután a 293/2008. számú törvény végérvényesen kimondta, hogy a klérus tagjainak átvilágítása csak saját egyházaik kifejezett kívánására történhet meg.

Európai parlamenti hivatalom még ugyanabban az évben megkeresésben fordult **Jaques Barrot** igazságügyi európai biztoshoz az egyházi emberek titkosszolgálati átvilágításának alkotmányellenes korlátozása tárgyában – az áldatlan helyzet azonban azóta sem változott. A többségi Román Ortodox Egyház az államhatalommal egyetértésben hátráltatja a titkosszolgálati múlt feltárását, a hírhedt Szekuritáté volt egyházi ügynökeinek a leleplezését.

Bartolomeu Anania és a hasonló szörű informátorok esete világosan példázza, hogy a kommunista-titkosszolgálati múlttal való szembenézés és a volt ügynökök felfedése nem csupán a **történelmi múlt**, hanem legalább annyira a **társadalmi jelen** egyik parancsoló kérdése. Saját Egyházunkban sem beszélhetünk igazi változásról és megújulásról mindaddig, amíg nem egy vezető pozícióban és gyülekezet élén zsarolható és megvásárolható emberek találhatók.

Református Egyházunkban változó erővel és „szerencsével” halad előre a titkosszolgálati múlt feltárása.

2002-ben – már akkor is igen megkéskve – eleve „halva született” a Zsinat átvilágításra vonatkozó, erőtlén határozata.

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület mintegy három évvel ezelőtt újult erővel látott munkához. Legutóbb mind az Erdélyi, mind a Királyhágómelléki Egyházkerület Igazgatótanácsa kimondta, hogy „a múlttal való szembenézést nem lehet tovább halogatni”, és egyház-kormányzó testületeink a saját kebelükben létrehozták **egyházkerületi átvilágító bizottságaikat**.

Az egyházi élet megtisztításának folyamatában a Református Egyház nem áll egyedül. Szándékai találkoztak a magyar protestáns testvéregyházak törekvéseivel, akikkel együtt megállapodtak az egyházközi **Szakmai Egyeztető Fórum** létrehozásában.

Komoly aggodalomra ad okot mindaz, ami az utóbbi időben a CNSAS, valamint a Kommunizmus Bűneit Vizsgáló Intézet (IICC) körül történik. **Csendes László**, az Átvilágító Tanács elnöke röviddel ezelőtt kénytelen volt lemondani tisztségéről. **Marius Oprea** intézeti elnöknek szintén inog a széke. Európai parlamenti hivatalunk mindkettőjük ügyében felemelte a szavát. Legutóbb **Traian Băsescu** államelnökhöz intéztünk levelet, melyben – egyebek mellett – az általa kezdeményezett Tismăneanu-jelentés szellemében szorgalmazzuk a „kommunizmus perének” a véghezvitelét.

Szintén aggasztó az a körülmény, hogy – az olasz **La Repubblica** értékelése szerint – **Románia** húsz évvel a diktatúra bukása után fölényesen

vezeti a titkosszolgálatok európai mezőnyét. Míg **Ceaușescu** Szekuritátéjának „mindössze” 11 ezer ügynöke volt, a számos hazai titkosszolgálat jelenleg mintegy 12 ezer titkosszolgálat foglalkoztat, ezenközben pedig – a súlyos gazdasági válság ellenére – a titkosszolgálatok költségvetése évről-évre dagad, olyannyira, hogy nyolc év alatt nyolcszorosan megnövekedett.

Azokkal értünk egyet, akik a múlt bűneinek feltárását, valamint a bűnösök leleplezését és felelősségvonnását követelik. **Marius Opreával** és **Herta Müllerrel** értünk egyet. És a megalakulásának 20. évébe érkezett **Temesvári Társaság** Kiáltványának 8. pontjával valljuk, hogy a kommunista múlt ügynökeinek és kiszolgálóinak a közhivatalokban nincs keresni-valójuk.

De nem csupán a volt kollaboránsoktól kell szabadulnunk, hanem volt tartótisztjeiket, a szekusokat, a volt titkosszolgálati főnököket is meg kell neveznünk, akiknek felelőssége az amazokénál is nagyobb. A „**parancsra tettem**” kifogása sem mentheti őket – mint ahogyan **Adolf Eichmann** sem igazolhatta magát ezzel.

Ennek megfelelően, ez alkalommal azoknak a **Szekuritáté-tiszteknek** a névsorát is közzétesszük, akik – a rendelkezésünkre álló iratok szerint – egyházunk és magyarságunk megnyomorításában jeleskedtek.

Csak remélni lehet, hogy a CNSAS rövidesen újból magára talál, és **Dragoș Petrescu** új elnök vezetésével, a sok kilométernyi belügyminisztériumi iratanyag átvételével, valamint az újráválasztott **Traian Băsescu** elnök hathatós támogatásával tovább folytatja a demokratikus rendszerváltozás szempontjából elengedhetetlenül fontos munkáját.

Ennél is fontosabb viszont, hogy oly sok megtorpanás után egyházaink is töretlenül tovább haladjanak a megkezdett úton. A **Szigorúan ellenőrzött evangélium** I. kötetét is figyelembe véve: egyházkerületi átvilágító bizottságunkra nagy munka vár.

Nagyvárad, 2010. február 16.

Tökés László
EP-képviselő

Szembenezés a kommunista múlttal

2008 – 2009

Az **Európai Unió** reformját meghatározó és gyakorlatba ültető folyamat sikere azon is múlhat, hogy tagországai képesek-e szembenézni a mögöttünk hagyott évszázad történéseivel, és ennek tanulságait a jövőtervezés során hasznosítani tudják-e, vagy pedig ezt elmulasztva, megisméltésüket kockáztatják. Az 1989-es rendszerváltoztató események után két évtizeddel még mindig időszerű kérdések a kommunista örökség feldolgozása, az átvilágítás és a lusztráció.

Kisebbségi és egyházi vonatkozásban – szemben a történelem átírásának mindmáig használatos gyakorlatával – ugyancsak rendkívül fontos a múlt valóságának a hiteles feltárása, a nemzeti és a vallási/egyházi kisebbségek elnyomásának a leplezetlen bemutatása. A Királyhágómelléki Református Egyházkerület – amelynek Tőkés László közel két évtizedig püspöke volt – következetes és szívós munkával a közelmúlttal való őszinte szembenézésen munkálkodott.

Amikor 2007 novemberében **Románia** képviselőjében Tőkés László először szerzett mandátumot az Európai Parlamentbe, elsőrendű feladatai között tűzte ki célul a kelet-közép-európai térség, a volt kommunista országok ügyének európai képviselőjét. Egészen világos ugyanis, hogy a kommunista diktatúrák megdöntése és országaink szervezeti – formai – csatlakozása az Unióhoz még nem jelenti magától értetődő módon „európaivá” válásunkat. Két évtized után, láthatatlan módon posztkommunista társadalmaink és a szabad, demokratikus Nyugat-Európa között még mindig ott magasodik a „**Berlini fal**”. Kommunizmus sújtotta térségünk csak úgy és azáltal válhat igazán „európaivá”, integráns részévé az Uniónak, hogyha a kommunista, nacionalista múlt visszahúzó örökségével végérvényesen leszámol. A volt szovjet tábor országainak csatlakozásával az Európai Unió a posztkommunizmus **erkölcsi válságát**, a hosszú nyúló demokratikus átmenet problémá-

it is „megörökölte”. Ennél fogva – a globális válsággal együtt – a kelet-közép-európai rendszerváltozás is éppen úgy az egyesült Európa közös ügyének számít.

A tavalyi 20. évforduló kiváló alkalmat jelentett a romániai rendszerváltozás 1989-es kezdeteire való visszaemlékezésre, az azóta megtett út számbavételére, illetve a kommunista múlt örökségével való szembenézésre. Temesvár – a maga helyén – a sokféleségében megvalósuló **európai egység szellemét** előlegezte meg és vetítette előre, amikor is mintegy tíz nemzeti és ugyanannyi vallási közössége összefogott a közös ellenség – az istentelen diktatúra – ellen, és elindítója lett a Bukarestben kiteljesedő romániai népfelkelésnek. „**Temesvár szelleme**” ebben az összefüggésben egyet jelent Európa keresztény hitünkben gyökerező, ökumenikus szellemiségével; polgári értelemben pedig: az Európai Unió alapértékéiként számon tartott **toleranciával** és kölcsönös **szolidaritással**.

Eseménynaptár

Az elmúlt két esztendőben, illetve az 1989-es európai rendszerváltozás 20. évfordulója alkalmával a következő események és rendezvények voltak hivatottak szolgálni a kommunista múlttal való szembenézését:

2008

• 2008. február 14., Nagyvárad

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Igazgatótanácsának rendkívüli ülése – az Egyház titkosszolgálati múltjának átvilágítása tárgyában

• 2008. február 15., Temesvár

Szembenezés a kommunista múlttal – konferencia

• 2008. február 19., Strasbourg

Tőkés László felszólalása az Európai Parlamentben, az Európa jövőjéről szóló vitában

• 2008. február 24., Nagyvárad

Emlékünnepély és koszorúzás A Kommunizmus Áldozatainak Magyar Emléknapja alkalmából

• 2008. március 5., Brüsszel

Szembenezés a kommunista múlttal I. – konferencia Brüsszelben Tőkés László szervezésében

• 2008. május 2., Nagyvárad

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület rendkívüli lelkesértekezlete – a titkosszolgálati átvilágítás és a múlttal való szembenezés tárgyában

• 2008. szeptember 18., Brüsszel

Közmeghallgatás A totalitárius rezsimek és a közép-kelet-európai titkosszolgálati átvilágítások címmel **Gisela Kallenbach, Els de Groen** és **Milan Horáček** EP-képviselők szervezésében

• 2008. szeptember 20., Arad

A Ceaușescu-rezsimmal szembeni egyházi ellenállás – konferencia és megemlékezés a kommunis-

ta falurombolás elleni fellépés 20. évfordulóján

Az **1989-es Forradalmi Emlékév** meghirdetése és megnyitása

• 2008. szeptember 21., Temesvár

Megemlékezés a kommunizmus áldozatairól

Megemlékezés **Újvárossy Ernő**, a temesvári gyülekezeti-egyházi ellenállás kiemelkedő alakjának haláláról. Koszorúzás

• 2008. november 7., Nagyvárad

Templom és Iskola – konferencia az egyházi iskolák államosításának 60. évfordulóján

• 2008. december 15., Strasbourg

Tőkés László felszólalása az Európai Parlamentben, a temesvári népfelkelés (1989) évfordulója alkalmából

• 2008. december 19–20., Temesvár

Emlékünnepély és koszorúzás az 1989-es temesvári népfelkelés évfordulóján

2009

- 2009. január 16., Nagyvárád
Emléktábla-avatás a Királyhágó-melléki Református Egyházkerület Székházában, a kommunizmus és a náciizmus áldozatainak emlékére
- 2009. január 24., Abafalva (Szlovákia)
Ökumenikus emlékünnepély és koszorúzás a felvidéki magyarok deportálásának (1946–1947) emléktáblájánál
- 2009. február 10., Brüsszel
A **Prágai Nyilatkozat** támogatói ad hoc bizottságának megalakulása az Európai Parlamentben
Európai parlamenti közmeghallgatás, illetve EP-határozat kezdeményezése a totalitárius kommunista diktatúra elítélése tárgyában – **Jana Hybasková** cseh EP-képviselő és több képviselőtársa indítványára
- 2009. február 25., Budapest
Sajtófogadás – a Prágai Nyilatkozat aláírását kezdeményező mozgalom meghirdetése, **Tőkés László** erdélyi EP-képviselő és **Szájer József**, a magyarországi néppárti EP-küldöttség vezetője által
Nagyvárád
Emlékünnepély és koszorúzás A Kommunizmus Áldozatainak Magyar Emléknapja alkalmából
A Prágai Nyilatkozat aláírási mozgalmának romániai meghirdetése
- 2009. február 27., Bukarest
A Kommunizmus Bűneit Vizsgáló Intézet (IICCR) szimpóziuma, **Marius Oprea** igazgató vezetésével
Tőkés László EP-képviselő és az IICCR koalíciójának megkötése, a Prágai Nyilatkozat támogatása és képvisellete céljából, közös sajtóértekezlet
- 2009. március 18., Brüsszel
A romániai kisebbségi egyházak és etnikumok ellen elkövetett kommunista bűncselekmények – konferencia
Közmeghallgatás Jana Hybasková képviselőasszony szervezésében, az Európai Parlamentben – a Prágai Nyilatkozat vitája
- 2009. március 25., Strasbourg
Az Európai Parlament plenáris vitája a kommunizmusról
Az EP határozati állásfoglalása Európa lelkiismerete és a totalitarizmus tárgyában
- 2009. április 22., Strasbourg
Könyvbemutató: Európa újra-

Tőkés László megkapja a Truman-Reagan Szabadságérmét

- egyesítése – tanulmánykötet a kommunizmus bűneiről – az Európai Néppárti Frakciója kiadásában, **Tunne Kelam** gondozásában
- 2009. június 16., Washington
A Kommunizmus Áldozatai Emlékművének megkoszorúzása
Tőkés László átveszi a **Truman-Reagan Szabadságérmét**
Szervező és házigazda: a Kommunizmus Áldozatainak Emlékhelye Alapítvány – Lee Edwards elnök
A Kommunizmus Globális Internetes Múzeumának felavatása
- 2009. július 10., Nagyvárád
Egyházi Szekuritáté-kollaboránsok leleplezése – Sajtóértekezlet
- 2009. július 18., Tusnádfürdő
Rendszerváltók Európában – a 20. Bálványosi Nyári Szabadegyetem főelőadása, a rendszerváltozás 20. évfordulóján, **Traian Băsescu** államelnök, **Tőkés László** EP-képviselő és **Orbán Viktor** volt magyar miniszterelnök, az ENP alelnöke részvételével
- 2009. augusztus 19., Sopron
A Páneurópai Piknik 20. évfordulója
Beszédet mondtak: **Carl Bildt** svéd külügyminiszter, **Sólyom László** köztársasági elnök, **Angela Merkel** német kancellár, **Wolfgang Schäussel**, **Hans-Gert Pöttering**, **Németh Miklós** volt miniszterelnök, **Pozsgay Imre**, a páneurópai piknik egykori fővédnöke és **Tőkés László** EP-képviselő
- 2009. szeptember 20., Temesvár
Megemlékezés **Újvárossy Ernő** halálának 20. évfordulójáról
- 2009. október 18., Andechs (Németország)

- Megemlékezés és kerekasztal-értekezlet a Vasfüggöny leomlásának 20. évfordulója alkalmából, a Páneurópai Unió németországi szervezetének rendezésében
- 2009. október 22., Kolozsvár
Pódiumbeszélgetés a Sapientia Tudományegyetemen, az 1989-es események tárgyában
- 2009. október 31., Temesvár
Ifjúsági emlékünnepély a Reformáció ünnepe alkalmából, a húsz évvel ezelőtti temesvári események évfordulója alkalmából
- 2009. november 8., Nagyvárád
Megemlékezés az Erdélyi Magyar Egyetem Vértanúiról, a kolozsvári Bolyai Tudományegyetem erőszakos megszüntetésének 50. évfordulóján (1959–2009)
- 2009. november 12–13., Berlin
Az EP Európai Néppárti Frakciója Elnökségének és Delegációvezetőinek Rendkívüli Ünnepi Ülése, a Berlini Fal leomlásának 20. évfordulóján
- 2009. november 17., Brüsszel
Megemlékezés és konferencia – „Temesvártól Brüsszelig: Húsz évvel a kommunizmus bukása után”
- 2009. november 26–27., Ljubljana
Húsz év után: 1989 – nemzetközi tudományos konferencia a kelet-közép-európai változások 20. évfordulója alkalmából
- 2009. december 4., Budapest
Húsz év Temesvár ígézetében – nemzetközi konferencia és ünnepélyes megemlékezés, **Emil Constantinescu**, **Lee Edwards**, **Orbán Viktor** és **Tőkés László** részvételével
- 2009. december 5., Kolozsvár
Az Erdélyi Unitárius Egyház emlékűnnepsége az 1989. Évi Népfel-

- kelés 20. évfordulóján
- 2009. december 7., Brüsszel
A Magyar Hullám Társaság évfordulói rendezvénye a Temesvári Felkelés 20. évfordulója alkalmából, **Szájer József** elnökletével
  - 2009. december 9., Bukarest
Varga Andrea történész kiállítása a kelet-közép-európai változások 20. évfordulóján
Kerekasztal a népfelkelés 20. évfordulója alkalmából – a Romániai Kommunizmus Bűneit Vizsgáló Intézet és a Társadalmi Dialógus Csoport közös rendezésében. Házigazda: **Marius Oprea**
Díszvacsora a Magyar Nagykövetségen a Temesvári Népfelkelés 20. évfordulója tiszteletére – **Füzes Oszkár** nagykövet szervezésében
  - 2009. december 10., Temesvár
Tőkés László sajtótájékoztatón ismerteti a Temesvári Emlékhét fontosabb programjait.
„1989 – Kezdet és vég: Kommunizmus, neokommunizmus, poszt-kommunizmus” – nemzetközi konferencia
  - 2009. december 11., Budapest
Emlékezés 1989 Megváltó Karácsonyára, a Reménység Szigetén – **Zalatnay István** lelképásztor szervezésében
  - 2009. december 14., Temesvár
„'89 Retro” – ifjúsági megemlékező rendezvény
Temesvári Mementó – kiállítás-megnyitó

A Rev. Revolution angol nyelvű kötet bemutatója

Évfordulós rendkívüli Sajtóklub az egykori „rendszeráltó” újságírók részvételével. Jelen van a kanadai tévéstáb és **Chrudinák Alajos**, a Panoráma egykori szerkesztője is

- 2009. december 15., Temesvár
„Temesvár 1989 – 2009: Húsz évvel a kommunizmus bukása után” – kerekasztal-konferencia

Drakula árnyéka – **Szóczy Árpád** dokumentumfilmjének temesvári ősbemutatója

„Temesvár 1989 – 2009: Húsz évvel a kommunizmus bukása után” – ünnepi fórum

Évfordulói Gálaest – 1989

Lech Walesa, Orbán Viktor, Szűrös Mátyás, Deutsch Tamás, Pozsgay Imre, Emil Constantinescu – néhány személyiség azok közül, akik a hét folyamán részt vettek az 1989-es forradalom huszadik évfordulójára szervezett temesvári megemlékezés-sorozaton

- 2009. december 16., Strasbourg
Megemlékezés az Európai Néppárti Frakcióban a temesvári népfelkelés 20. évfordulójáról

Tőkés László átveszi **Joseph Daul** frakcióvezetőtől a Schuman-emlékérmet

Temesvár

Mozgó villamos-múzeum avatása
Budapest

A Drakula árnyéka című dokumentumfilm bemutatója

- 2009. december 17., Budapest

1989-es Évfordulói Megemlékezés a Terror Házában

Petőfi-díj átadása **Tőkés László** és **Gabriel Andreescu** román emberjogi harcos részére

- 2009. december 18., Temesvár
Évfordulói kerekasztal-beszélgetés (1989)

A temesvár-belvárosi templom-palota ünnepélyes felavatása

Verdi: Rekviem – díszkoncert

- 2009. december 19., Temesvár
Az erdélyi magyarok a kommunizmus alatt – **Vincze Gábor** könyvének bemutatója

- 2009. december 20., Temesvár
„Temesvár felszabadult” – a Temes Megyei Önkormányzat Ünnepi ülése

- 2009. december 21., Arad
Megemlékezés **Tóth Sándor** hódmezővásárhelyi önkéntes gépkocsivezető (a magyarországi segélyek szállítója) halálának 20. évfordulójáról

- 2009. december 22., Temesvár
A temesvári RMDSZ megemlékező rendezvénye

- 2009. december 26., Szilágycseh
Szilágysági Szabadító Karácsony – a húsz évvel ezelőtti hálaadó istentiszteletre való emlékezés

Molnár Kálmán könyvének bemutatója

- 2009. december 27., Menyő
„Menyőből az angyal” – megemlékező hálaadó istentiszteleti ünnepély **Tőkés László** 1989 decemberi „száműzetésének” helyszínén

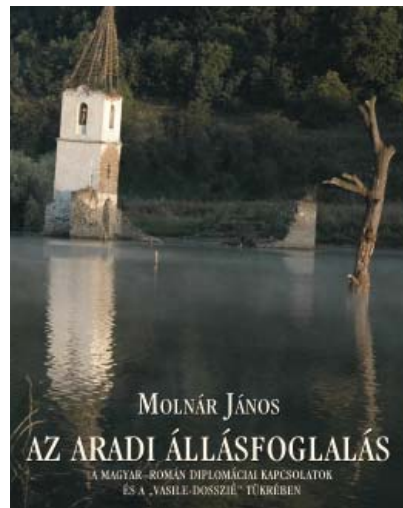
II. A kommunista múlttal való szembenezés programja keretében megvalósult és tervezett művek

II. 1. A 2007-ben elkezdett egyházi titkosszolgálati átvilágítás folytatása

- **Molnár János: Az aradi állásfoglalás a magyar-román diplomáciai kapcsolatok és a „Vasile-dosszié” tükrében.** Partium Kiadó, Nagyvárad, 2008.

2008. szeptember 6-án volt húsz éve az Aradi Állásfoglalás megfogalmazásának. Az akkor még Arad központú Temesvári Református Egyházmegye lelkészi kara folyamodvánnyal fordult a Református Egyház Zsinatához, valamint a román állam kommunista vezetőihez,

aggodalmuknak és fenntartásaiknak adva hangot a Ceaușescu-féle ún. területrendezési és szisztematizálási tervvel kapcsolatosan. Ez az első közösségi fellépés a romániai falurombolás ellen, melynek egyik kezdeményezője – **Molnár János** volt borossebesi lelképásztor mellett – **Tőkés László** akkori temesvári lelképásztor volt. Noha az 1989-es rendszerváltozáshoz vezető úton az első fontos lépést az aradi állásfoglalás jelentette, mégis emléke a hazai és a nemzetközi köztudatban meglehetősen elhalványult. Ennek ellensúlyozására szolgál a rendhagyó kiadvány.

► • **Molnár János: Szigorúan ellenőrzött evangélium. I. kötet.**

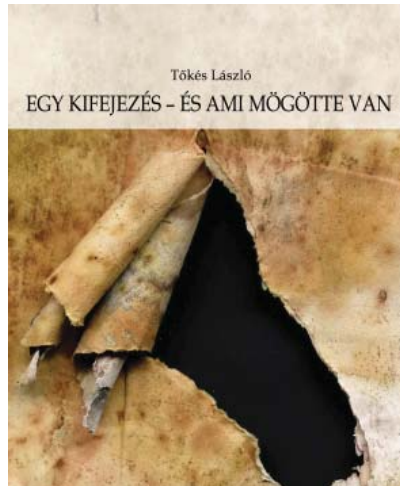
Partium Kiadó, Nagyvárad, 2009.

A Szegeden élő, erdélyi származású egyháztörténész a romániai református lelkészek ún. Securitate-dossziéit kutatja, és munkájának részeredményeiről számol be e vaskos kötetben, amelyhez gazdag dokumentum-anyag is kapcsolódik. A könyv a kommunista Románia egykori politikai rendőrsége, a **Securitate** munkájába nyújt betekintést, több, az egyház berkeiben tevékenykedő megfigyelt személy, besúgó és szekusztiszt nevét fedve fel. *Előkészületben a II. kötet.*

II. 2. A romániai magyar kisebbség múltja a kommunista diktatúrában

• **Tökés László: Egy kifejezés és ami mögötte van.** Partium Kiadó, Nagyvárad, 2009.

Tökés László püspök 1993. február 23-án, Washingtonban, a külügyminisztériumban és a törvényhozásban folytatott megbeszéléseket, majd sajtóértekezletet tartott, amelyet a kommunista rezsim helyreállításáról szóló előterjesztésével kezdett. A visszarendeződés tényei Romániában címmel. Február 27-én, a Román Televízió munkatársának kérdésére Tökés László megerősítette, hogy amerikai körútja során felfedte a romániai kisebbségi magyarság ellenében hosszú ideje folytatott vértelen etnikai tisztogatást. Március 1-én már a román parlament mindkét házában az összes román párt elítélte Tökés László, az RMDSZ tiszteletbeli elnöke washingtoni nyilatkozatát. Erre

született válaszként a kötet, amelyben a hivatalos statisztikai adatokra alapozva Tökés László kimutatja az etnikai tisztogatás tényét és folyamatait. 2009-ben, egy aktualizáló bevezetővel ellátva, ez a tanulmány jelent meg újból. *Előkészületben van a román, az angol és a német nyelvű kiadása.*

• **Transylvanian Monitor**

Az **Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács** megalakulásakor létrejött annak nemzeti és egyházi figyelőszolgálat, mely adatokat és híreket szolgáltat a romániai kisebbségi magyar közösség jogsérelmeiről, mindennapi hátrányos megkülönböztetéséről, valamint autonómia-törekvéseiről. Az EMNT 2004 óta folyamatosan eljuttatja a Transylvanian Monitor című, angol nyelvű hírleveleit – híradásait, elemzéseit és tanulmányait – a nemzetközi politikumhoz és a sajtóhoz, **Antal János és Szilágyi Zsolt** szerkesztésében.

• **Vincze Gábor: Gúzsba kötött kisebbség. Magyarok a 20. századi Romániában**

Partium Kiadó, Nagyvárad, 2009.

• **Vincze Gábor: A Historical Chronology of the Hungarian Minority in Romania**

1944–1989. Partium Kiadó, Nagyvárad, 2009.

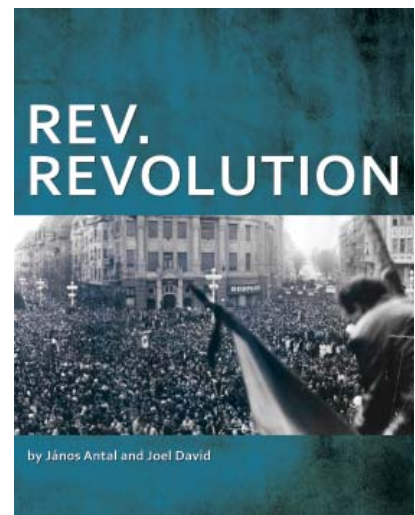
Tanulmánykötet és kronológia a romániai magyarságnak a kommunista korszakbeli történetéről és üldöztetéséről – a „magyar Tismăneanu-jelentést” pótlandó. **Vincze Gábor** történésznek, a hódmezővásárhelyi Emlékpont múzeum munkatársának e kötetében közölt, a romániai magyarság fél évszázados történeti kronológiája mellett (mely 1989. december 16-án zárul), külön fejezet foglalkozik az erőltetett asszimilációnak alávetett moldvai csángómagyarok helyzetével, valamint a '80-as évek magyarellenes propagandaháborújával is.

A romániai magyarság fél évszázados történeti kronológiája külön kötetben angol nyelven is napvilágot látott. *A kisebbségi kronológia román nyelvű megjelenetése is előkészítés alatt áll.*

• **Antal János, Joel David: Rev. Revolution**

Partium Kiadó, Nagyvárad, 2009

Tökés László életéről egyes szám első személyben írt, angol nyelvű mű. Részletgazdag és megfelelően adatolt információival a nagyvilág számára is bemutatja az egykori temesvári lelkipásztor útját és személyes kálváriáját, mely végezetül a temesvári népfelkelésbe, ezáltal pedig a romániai rendszerváltozásba torkollott. ►

► • **Küzdelem és építés / Lup-tând și construind / Struggle and construction – Demeter Szilárd szerkesztésében**

A romániai rendszerváltozás húsz évvel ezelőtti eseményeire emlékezünk 2009. december 14-e és 20-a között, Temesváron. A romániai forradalom huszadik évfordulójára megszervezett Forradalmi Emlékév kulminációs programsorozatában konferenciák, visszaemlékezések, filmvetítések, kiállítások, könyvbemutatók, kulturális műsorok és kószorúzások egyaránt szerepeltek. Az emlékévké rendezvényeinek fővédnökségét **Jerzy Buzek**, az Európai Parlament elnöke, volt lengyel kormányfő, valamint **Sólyom László**, a Magyar Köztársaság elnöke vállalta. A Temesvári Emlékhétre megjelentetett kiadványban a részletes program mellett a romániai rendszerváltozás kronológiáját, „A változás éveként” aposztrófált 1989-es esztendő főbb történéseit is megtalálhatjuk, európai összefüggésbe ágyazva. A három nyelven (magyarul, románul és angolul) kiadott könyvecske ugyanakkor az egységesülő Európával párhuzamos történelmében brutalizálódó „kommunista blokk” fontosabb eseményeit is felvillantja. A könyvet a **Memento 1989** című mozgatható (roll-up) kiállítás és power-point bemutató egészíti ki, amely Mohácsi László-Árpád, Fórizs Attila és Demeter Szilárd, Tőkés László EP-irodája munkatársainak összeállítása.

• **Szóczy Árpád: Drakula árnyéka – A romániai forradalom kitörésének valódi története.** Dokumentumfilm

Hátborzongató hidegháborús történet a véres romániai forradalom 1989. december 15-i kitöréséről, amikor Tőkés László, akkori temesvári lelkész hívei a templom köré csoportosultak, hogy védelmet nyújtsanak számára és családjának a katonaság és a román titkosrendőrség, a Securitate ellen. Két francia-kanadai, **Michel Clair**, volt Québec-i tartományi miniszter és **Réjean Roy**, a Radio Canada riportere Temesvárra utaztak, hogy titokban tévéinterjút készítsenek Tőkés Lászlóval. Így vette kezdetét az a két napon át tartó macska-egér játék, ami a kanadaiak és három magyar segítőjük, valamint az őket üldöző román titkosrendőrség között zajlott. A teljes történet most kerül először napvilágra. Mivel a kanadai csatornák nem merték levetíteni az interjút, **Chrudinák Alajos**, a Magyar Televízió Panoráma című adásának főszerkesztője vállalta bemutatását. Az interjúnak döbbenetes hatása volt: Romániában a Magyarországgal közös határ men-

tén elő magyar közösségek számára felszabadító erővel bírt Tőkés László szókimondása, az anyaországot pedig rendkívüli testvéri szolidaritásra mozgósította.

• **Molnár Kálmán: Szilágysági Szabadító Karácsony. Tövisháti emlékezések**

1989–1999. Királyhágómelléki Református Egyházkerület, 2009.

A kötetet jórészt visszaemlékezések alapján összegyűjtötte és szerkesztette **Molnár Kálmán** nyugalmazott esperes-lelképásztor, hogy ami Temesváron, majd Menyőben és Szilágycsehben történt, ne merüljön a feledés homályába. A temesvári történet végkifejlete és folytatása is egyben. Híven érzékelteti a felszabadulás örömét; felvillantja a rendszerváltozás vajúadásának pillanatait, ellentmondásait. Az oral history műfaja kölcsönöz neki hitelességet.

• **temesvar1989.ro** – háromnyelvű honlap a temesvári eseményekről. Kronológiákkal, fotó- és filmarchívummal.

• **a pragudeclaration.org** honlap magyarítása és román nyelvre fordítása, a **pragainyilatkozat.hu**, valamint a **deklaratiadelapraga.ro** domain-nevek levédése; **mozgó flash-reklám** készítése a honlap ismertetésére, az egyik leglátogatottabb erdélyi (Románia) portálon, több hónapon át fizetett hirdetésként való futtatása, a Greens-EFA Frakció támogatásával (megtekinthető a www.tokeslaszlo.eu honlapon).

Az EP plenáris ülése

2010. február 8–11., Strasbourg

Az Európai Parlament csütörtökön Strasbourgban leszavazta a bankadatok kiadásáról szóló EU-USA megállapodást. Az EP kedden megszavazta az új összetételű Európai Bizottság kinevezését. Értékeltek továbbá Horvátország, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság és Törökország uniós csatlakozási felkészülését. Alábbi összeállításunkban folyamatosan beszámolunk a hét legfontosabb vitáiról és szavazásairól.

Horvátország, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság és Törökország uniós csatlakozási felkészülését értékelte az Európai Parlament szerdán.

A marginalizált közösségek uniós regionális támogatást kaphatnak lakásfelújításra vagy lakásújjaépítésre, miután az EP is jóváhagyta az erről szóló rendelettervezetet.

Fokozottabb fellépés a nőekkel szembeni erőszak ellen, apasági szabadság, egyenlő fizetés a nőknek és a férfiaknak – ezek a fő pontjai az EP által szerdán megszavazott jelentésnek.

Az EP nem adta hozzájárulását ahhoz az átmeneti megállapodáshoz, amely lehetővé tenné, hogy a SWIFT-rendszeren keresztül banki adatokat adjanak át az Egyesült Államoknak.

■ Hivatalba lépett az új Bizottság

Az Európai Parlament 2010. február 9-én Strasbourgban megszavazta az új összetételű Európai Bizottság kinevezését. Ezzel három hónappal azután, hogy lejárt az előző bizottság mandátuma, hivatalba léphet az uniós új, teljes felhatalmazású végrehajtó testülete.

A José Manuel Barroso vezette új biztosi testület mandátuma 2014. október 31-ig tart. A 27 tagú végrehajtó testületben minden EU-tagországot egy személy képvisel. A magyar biztos, Andor László a foglalkoztatási és szociális ügyekért felel. Az EP február 9-i strasbourgi voksolásán 488-an szavaztak igenel, 137-en nemmel, 72-en pedig tartózkodtak.

■ 27 jelölt, 81 óra, 1750 kérdés

Nyolc hónappal az európai parlamenti választásokat követően, február 10-én hivatalba léphet az uniós új, teljes felhatalmazású végrehajtó testülete. A biztosi jelöltek listájának közzétételétől számítva közel három hónapot vett igénybe a 27 jelölt meghallgatása. Az új biztosoknak az összesen 81 órát igénybe vevő „parlamenti vizsgákon” 1750 kérdésre kellett felelniük.

■ Jelentős sajtóérdeklődés kísérte a meghallgatásokat

A meghallgatásokról mintegy kétezer cikket közöltek Európa-szerte: egyedül Bulgáriában 300 cikk jelent meg, nem véletlenül, hiszen nagy vihart kavart Rumjana Zseleva bolgár biztosi jelölt meghallgatása, illetve az azt követő visszalépése. Az EP-ből 83 tévécsatorna 165 munkatársa tudósított az eseményről. A témában 36 sajtóközleményt adott ki az Európai Parlament, és a maival együtt 20 cikk jelent meg a testület hivatalos honlapján.

■ Meghallgatások 22 nyelven

A meghallgatásokat megelőzően a képviselők kérdőíveket juttattak el a biztosi jelöltekhez, hogy felmérjék szaktudásukat és alkalmasságukat. A jelöltek választát az EU 22 hivatalos nyelven tették közzé: ami durván 3300 oldalnyi fordítást igényelt. Egy-egy kért meghallgatás zajlott párhuzamosan, mindkettő szimultán

tolmácsolással az EU 22 hivatalos nyelven.

■ Bővítés: EP-szavazás a tagjelölt országok felkészüléséről

Horvátország, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság és Törökország uniós csatlakozási felkészülését értékelte az Európai Parlament 2010. február 10-én.

A jelentések szerint a képviselők mindhárom országtól további lépéseket várnak a jogállamiság, a szólásszabadság, a jószomszédi kapcsolatok, a kisebbségi jogok, a korrupció és a szervezett bűnözés elleni harc területén.

■ Horvátország

2010-ben lezárhatók a csatlakozási tárgyalások Horvátországgal, melynek felvétele elősegítheti a többi nyugat-balkáni ország integrációját is – áll a parlamenti szövegben. A képviselők ugyanakkor aggodalmukat fejezik ki, amiért Horvátországban csökken a csatlakozás támogatottsága. A parlament felszólította Zágrábot, teljes mértékben működjön együtt a volt Jugoszláviában elkövetett háborús bűncselekményeket vizsgáló hágai bírósággal.

A horvát-szlovén határvita lezárása lehetővé teszi, hogy minden hátralévő fejezetet megnyissanak a csatlakozási tárgyalásokon – áll a jelentésben. A 35 fejezetből eddig 28-at nyitottak meg, és 17-et zártak le ideiglenesen.

► ■ Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság

A képviselők arra számítanak, hogy Szkopjével „a közeljövőben” megkezdődhetnek a csatlakozási tárgyalások. Ennek érdekében az kérik, hogy a márciusi EU-csúcs nyilvánítsa ki, egyetért a Bizottság ezirányú ajánlásával. Az EP egyetért a görög kormány javaslatával, hogy a nyugat-balkáni államok számára a „2014-es, szimbolikus és motiváló felvételi célt” tűzzék ki.

A parlament felkérte Szkopjét és Athént, a legmagasabb szinten tegyenek erőfeszítéseket annak érdekében, hogy kölcsönösen kielégítő megoldást találjanak az ország elnevezésével kapcsolatban.

■ Törökország

A szöveg szerint az egyes reformok területén 2009-ben korlátozott volt az előrelépés Törökországban. Az EP emlékeztet, hogy a csatlakozási tárgyalások 2005-ös elindítása „egy hosszú és nyitott végű folyamat kezdete” volt.

A képviselők elítélik, hogy Ankara már négy éve nem hajtotta végre a társulási szerződés kiegészítő jegyzőkönyvét, és továbbra is zárva tartja kikötőit és repülőtereit a ciprusi hajók és repülőgépek előtt. Ez a jelentés szerint „komolyan befolyásolhatja a tárgyalási folyamatot”.

A képviselők úgy vélik, azonnal meg kell kezdeni a török csapatok kivonását Észak-Ciprusról. Az EP sajnálattal veszi tudomásul a török alkotmánybírósnak egy kurd párt betiltásáról szóló döntését.

A parlament pozitív jelzéseként értékelte a „demokratikus nyitásról” kialakult társadalmi párbeszédet, a kurd nyelvű adásokat tiltó jogszabályok kiiktatását, az Örményországgal való viszony normalizálására tett erőfeszítéseket, és a Nabucco-vezetékéről szóló szerződés aláírását. A képviselők elismerik Törökországnak a Fekete-tenger és a Közel-Kelet térségének biztonságában betöltött szerepét.

■ A szavazások

(igen-nem-tartózkodás [jelentés-tevő])

Horvátország: 582-24-37 (Hannes Swoboda [szocialista-demokrata, osztrák])

Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság: 548-45-35 (Zoran Thaler [szocialista-demokrata, szlovén]).

Törökország: kézfelemeléssel (Ria Oomen-Ruijten [néppárti, holland])

www.europarl.europa.eu

„... A José Manuel Barroso vezette új biztosi testület mandátuma 2014. október 31-ig tart. A 27 tagú végrehajtó testületben minden EU-tagországot egy személy képvisel. ...”

Az Európai Parlament épülete

Tőkés László EP-képviselő Eseménynaptára 2010 február

Február 3., Budapest: Béres Klára: *Cseppben az élet. Könyvbemutató dr. Béres József születésének 90. évfordulóján. Délután, a Magyar Tudományos Akadémián: Csoóri Sándor köszöntése 80. születésnapján.*

Február 4., Kolozsvár: dr. Csetri Elek professzor temetése.

Február 5., Marosvásárhely: Polgári látogatás.

Február 8–11., Strasbourg: Európai Parlament.

Február 12., Királyhalmec (Felvidék): I. Bodroghközi Keresztyén Jótékonyági Est. Fővédnök: Tőkés László.

Február 13., Nagyvárad: Jótékonyági Zsuzsanna Bál. Fővédnök: Füzes Oszkárné Bajtai Erzsébet nagykövetné asszony.

Február 16., Nagyvárad: Az Európai Parlamenti Központi Iroda munkatársainak munkaiülése; sajtótájékoztató; fogadónap; a Partiumi Magyar Művelődési Céh újjászervezése.

Február 17., Budapest: Trianon-Év előkészítése – megbeszélés Raffay Ernő történésszel és Szidiropulosz Archimédesz szociológussal. Délután, a Polgárok Házában: az Echo TV-Klub Estje, beszélgetés a Magyar Hírlap munkatársainak részvételével

Február 19., Kolozsvár: Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnökségi ülése.

Február 20., Marosvásárhely: Erdélyi Magyar Egyeztető Fórum.

Február 22–25., Brüsszel: Európai Parlament.

Február 25–26., Prága: A kommunizmus bűnei – nemzetközi konferencia, melynek házigazdája a Totalitarista Rezsimeket Kutató Intézet volt.

Jogainkról a Kisebbségvédelmi Frakcióközi Csoport ülésén

Az Európai Parlament tavaly ősszel elkezdődött új ciklusának kezdetén, egy hosszan tartó engedélyeztetési folyamat eredményeképpen, idén év elejére meg-, illetve újraalakultak azok a **frakcióközi munkacsoportok** (intergroup), melyek különféle tárgykörökben és szakterületeken, konzultatív és javaslattevő hatáskörben járulnak hozzá az európai törvényhozás munkájához.

Egy-egy munkacsoport kellő számú EP-képviselő és politikai csoport támogatásával jöhet létre. A kisebbségi ügy iránti európai érdeklődés tekintetében igen jellemző, hogy a kereszténydemokrata Európai Néppárthoz tartozó 265 EP-képviselő közül mindössze 44-en támogatták aláírásukkal a **kisebbségvédelmi frakcióközi munkacsoport** megalakulását. A tény magáért beszél – még akkor is, hogyha a többi EP-frakció szintén nem jeleskedett az Európai Unió polgárainak közel 10%-át kitevő – jobb sorsra érdemes – kisebbségi közösségek felkarolásában.

A kisebbségvédelmi munkacsoport ideai első tanácskozását január 21-én tartotta, **Gál Kinga** néppárti és **Carl Haglund** liberális társelnökök irányításával. Az új elnökök **Tabajdi Csaba** szocialista, valamint **Michl Ebner** néppárti elődeiktől vették át a stafétabotot, akik az előző parlamenti időszakban irányították a csoport munkáját. A magyar jelenlét folytonossága mellett figyelemre méltó, hogy az EP-ből visszavonuló, dél-tiroli Michl Ebner helyét az EP-politizálástól szintén elköszönő

Henrik Lax finnországi svéd politikus örökébe lépő fiatalember foglalta el, Carl Haglund személyében.

A Kisebbségvédelmi Frakcióközi Csoport januári ülésén az **Európa Tanács** vezető tisztségviselői nyújtottak átfogó és alapos tájékoztatást az Európai Parlament testvér-intézményének a kisebbségi jogok ügyében végzett úttörő munkájáról – a **Kisebbségvédelmi Keretegyezmény**, valamint a **Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartája** vonatkozásában. A kisebbségi kérdés meglehetősen mostoha „kezelésére” nézve igencsak jellemző adat, hogy a nyelvi chartát az EU 27 tagországa közül mind ez ideig csupán 16 ratifikálta. Ennél kissé jobbnak tűnik a keretegyezmény sorsa, melyet az ET 47 tagállama közül a jelen pillanatig 39 fogadott el – ez esetben viszont a jogszabály életbe ültetése és végrehajtása okoz nagy gondot számos országban.

Az újultán működésbe lépő kisebbségügyi munkacsoport jó irányba való változására vall – egyebek mellett – az a körülmény is, hogy eddigi nevét (Intergroup for Traditional Minorities, Constitutional Regions and Regional Languages – Hagyományos Nemzeti Kisebbségek, Alkotmányos Régiók és Regionális Nyelvek Frakcióközi Csoportja) a Hagyományos Kisebbségek, Nemzeti Közösségek és Nyelvek Frakcióközi Csoportja (am. Intergroup for Traditional Minorities, National Communities and Languages) elnevezésre változtatta – ami a közösségi jogok hangsúlyosabb érvényesítésének

szándékát jelzi.

A kisebbségvédelmi intergroup 2010. február 11-i ülésére meghívta az **Európai Bizottság** kisebbségi ügyekben leginkább illetékes új biztosait, az alapvető jogokért, illetve a kulturális, nyelvi sokszínűségért felelős **Androulla Vassiliou**, illetve **Viviane Reding** európai biztosokat. A frissen hivatalba lépő európai „tárcavezetők” ugyan nem tudtak részt venni a tanácskozáson, de az ügy fontosságára való tekintettel Reding asszony elküldte hivatalának vezető tisztségviselőit, **Bartholomeus Pronk** és **Michael Shotter** személyében, akik általános tájékoztatást nyújtottak elképzeléseikről, majd válaszoltak a munkacsoport tagjai által felvetett kérdésekre.

Carl Haglund elnök elmondta, hogy az új csoportnak az EU 15 országából mintegy 40 alapító tagja van – ami jó eredménynek tekinthető.

Gál Kinga társelnök Viviane Reding biztosi kinevezését nagy nyereségnek tartotta, és a Lisszaboni Szerződés bevezetésének kisebbségpolitikai jelentőségét hangsúlyozta.

Bernd Posselt szudétánémet néppárti képviselő szintén a luxemburgi politikusnő kinevezését üdvözölte, személyében biztosítékát látva annak, hogy az őshonos nemzeti kisebbségek ügye az eddiginél hangsúlyosabban fog érvényesülni az Unióban.

Schöpflin György magyarországi néppárti képviselő kritikus módon szólt a „multikulturalizmus” európai politikájáról, mely eddig – kisebbségvédelmi szempontból – „szinte egyenlő volt a semmivel”, és gyökeres változást sürgetett ezen a téren.

Bauer Edit felvidéki néppárti képviselő a szlovákiai államnyelvtörvény kapcsán annak szükségességére hívta fel a figyelmet, hogy az EU, illetve az EP ne csupán az ún. harmadik – külső – országok emberi jogi kérdéseivel foglalkozzon, hanem saját tagországainak a belső ügyeit, ezenképpen a kisebbségi jogok védelmét is vállalja fel.

Tatjana Zdanoka, az Európai Szabad Szövetség lettországi képviselője az orosz kisebbségek helyzete mellett a szlovákiai és a román-

Michl Ebner

▶ ai kisebbségi közösségek kérdését is szóvá tette.

Ramon Tremosa katalán liberális képviselő a saját nemzeti közösséget ért sérelmekről beszélt.

Tőkés László erdélyi képviselőnk mindenekelőtt azt értékelte, hogy a **Jogérvényesülés, Alapvető Jogok és Unió Polgárságért** felelős biztos hivatal (Justice, Fundamental Rights and Citizenship) létrehozásával a kisebbségi jogok védelme is polgárjogot nyert az Európai Unió, illetve az Európai Bizottság politikájában. Ezzel kapcsolatban megkérdezte, hogy az új biztosnak melyek a kisebbségvédelemmel kapcsolatos jogosítványai és kompetenciái. Továbbmenvően, a pusztán létükben veszélyeztetett és etnikai-közösségi identitásukban megkérdőjelezett, kíméletlen többségi asszimilációnak kiszolgáltatott **moldvai csángómagyarok** ügyét vetette fel, méltán kifogásolva, hogy miközben az Európai Parlamentben a mostoha bánásmódban részesülő **lóállomány** védelmében egy széles körű mozgalom folyik, ezzel szemben a 250 ezernyi csángó közösség iránt az Unió már-már teljes érdektelenséget tanúsít. „Ezen a helyzeten változtatni kell – mondotta képviselőnk. – Az európai polgárok közel 10%-át érintő kisebbségi ügynek európai prioritássá kell válnia; mindennek a fontosságához méltó, őt megillető helyére kell kerülnie”.

Bartholomeus Pronk, az európai alapjogi biztos képviselője válaszában – egyebek mellett – arra mutatott rá, hogy a **Lisszaboni Szerződés** bevezetését és az új Bizottság felállítását követően „forradalmi helyzetben vagyunk”, melynek részeként a kisebbségpolitika terén is előrelépésre van szükség.

A kisebbségvédelmi munkacsoport ülésének zárórészében **Davyth Hicks**, a Veszélyeztetett Európai Nyelvek Központjának (European Bureau of Lesser-Used Languages) vezető képviselője nyújtott tájékoztatást szervezete munkájáról, illetve a hátrányos helyzetben lévő európai nyelvek támogatása terén kifejtett szolgálatokról.

Strasbourg, 2010. február 12.

Folytatódjon a magyar–magyar párbeszéd!

Bár számos kérdésben eltérő az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) és az RMDSZ álláspontja, a 2010. február 20-i, marosvásárhelyi találkozójukon a párbeszéd és az egyeztetések folytatásáról döntöttek az Erdélyi Magyar Egyeztető Fórumon belül.

Az EMNT álláspontja szerint az autonómia az erdélyi magyar közösség jogos igénye, függetlenül attól, hogy az RMDSZ kormányon vagy ellenzékben van. Ennek érdekében tehát **az autonómia-munkacsoportnak folytatnia kell a munkáját**. Stratégiai és aktuálpolitikai szinten is olyan törvényjavaslatot kell kialakítani, amely belső demokráciát teremt, és esélyegyenlőséget biztosít a politikai szereplőknek, továbbá megteremt a kulturális autonómia intézményi és jogi kereteit – fogalmazták meg az autonómia-munkabizottság előtt álló feladat irányelveit.

A találkozón a magyar közösség számára különösképpen fontos időszaki kérdésekről is egyeztettek. A közoktatás egészét érintő költségvetési szigor, amelynek értelmében bevezetik a normatív finanszírozást (vagyis ösztől a tanulók létszáma alapján fizetik majd a tanárokat), a kisebbségi oktatást halmozottan hátrányos helyzetbe hozza. Ezért az EMEF résztvevői elhatározták: haladék nélkül megalakítják az **oktatási bizottságot**, amelyet azzal a feladattal bíznak meg, hogy a lehető legrövidebb időn belül dolgozzon ki tervet a normatív tanügyi támogatás hátrányainak kivédésére, a kisebbségi oktatás pozitív diszkriminációjának elve alapján. A felek egyetértettek abban, hogy az új tanügyi törvényben paradigmaváltásra van szükség. Tovább kell lépni az oktatási autonómia irányába, hogy a reform címén ne számolhassanak fel magyar osztályokat, iskolákat.

Ami a küszöbön álló közigazgatási reform kérdését illeti, **Tőkés László** EMNT-elnök leszögezte: „Regionális ügyekben kimondtuk és kimondjuk, hogy Székelyföld sem közigazgatási, sem regionális átalakítási módszerekkel, eszközökkel, törvényekkel nem feldarabolható. Ragaszkodunk Székelyföld önálló, osztatlan régióként való megőrzéséhez”.

A ciántechnológiát alkalmazó verespataki bányakitermelés tervezete is az EMEF napirendjén szerepelt. A felek egyetértettek abban, hogy **nem kell mondani a ciántechnológián alapuló kitermelésre**, továbbá abban is megegyeztek, hogy közösen lépnek fel annak érdekében, hogy az Európai Unió egész területén betiltsák a ciánalapú bányászatot.

A Kulturális Autonómia Tanács megalakításának kérdésében is egyeztetésre jutottak. Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács a mielőbbi megalakulást szorgalmazta, de utóbb elfogadta az RMDSZ javaslatát, melynek értelmében a **Kulturális Autonómia Tanács májusban fog létrejönni**.

A **második Székelyföldi Önkormányzati Nagygyűlés** (SZÖN) összehívásával kapcsolatban felemás eredményre jutottak. A korábban közösen elfogadott, és a tavaly őszi nagygyűlésen kitűzött márciusi időpontot már nem tartja alkalmasnak az RMDSZ, ugyanakkor viszont rövidesen megnevezi a küldötteit, akik paritásos közös bizottságban egyeztetnek a tartalmi és szervezési kérdésekről.

A támogatáspolitikáról is eltérőek az álláspontok. Az RMDSZ szerint – a törvény értelmében – **a parlamenti képvisellel rendelkező kisebbségi szervezetnek jár az állami költségvetési támogatás, az EMNT szerint viszont ez a magyar közösséget illeti meg**. Az EMEF márciusban összeülő támogatáspolitikai munkacsoportjának feladata lesz egy kompromisszumos álláspont kidolgozása.

A közeljövő egyik fontos eseménye, a marosvásárhelyi **Fekete Márciusra emlékező rendezvénysorozat** tárgyában is sikerült közös nevezőre jutni. Az ezelőtt húsz évvel egész erdélyi magyar közösségünk, a magyar–román megbékélés, valamint a parlamentáris demokrácia ellen irányuló, háttérből szervezett „ellenforradalmi” jellegű, erőszakos cselekményekre való emlékezőképpen – melyek annak idején a kommunista visszarendeződést készítették elő – az EMEF keretében összehangoltan szervezik meg évfordulói rendezvényeiket.

Marosvásárhely, 2010. február 20.

Az EP plenáris ülése

2010. február 24–25., Strasbourg

Az EU életképtelenné váló halászati ágazata, a görög adósságválság és az európai gazdaság élénkítésére irányuló stratégia – többek között e témákról vitáztak a képviselők szerdán és csütörtökön Brüsszelben. A kétnapos „mini” plenáris ülésen szavaztak a kis cégek számára előírt beszámolási kötelezettségek eltörléséről, valamint állásfoglalást fogadtak el az EU prioritásairól az ENSZ emberi jogi bizottsága következő ülését megelőzően.

A plenáris ülés megnyitóján Jerzy Buzek EP-elnök megemlékezett a belgiumi vasúti szerencsétlenség és a madeirai katasztrófa áldozatairól.

Brüsszelben szó volt továbbá a nemrég megrendezett ukrainai elnökválasztás kimeneteléről, valamint vitát tartottak az ENSZ Richard Goldstone által vezetett gázai tényfeltáró küldöttsége által készített jelentés kapcsán az EU külügyi főképviselőjével.

Az EP kétnapos brüsszeli plenáris ülésén a képviselők először üdvözölhették körükben Herman Van Rompuyt, az Európai Tanács új elnökét. Az ülésen szó esett az euróövezet

egyres tagállamait érintő pénzügyi nehézségekről, illetve a kiegyensúlyozott és fenntartható uniós halászati politika megteremtéséről. Fényképgalériánkra kattintva megtekintheti a plenáris néhány emlékezetes pillanatát.

Herman Van Rompuy az EP-ben – Az EP-ben először szólalt fel Herman Van Rompuy az Európai Tanács elnöke.

Költségvetési gondok az euróövezetben – Az EP szerdai ülésén Herman Van Rompuy, az Európai Tanács elnöke beszámolt a február 11-én tartott nemhivatalos EU-csúcsról. Az EU vezetői február 11-én Brüsszelben a pénzügyi nehézségekkel küzdő Görögországot támogató nyilatkozatot fogadtak el, és megvitatták az EU új foglalkoztatási és növekedési tervét, az „EU 2020” stratégiát. A felszólalást követő vita során a képviselők szolidaritást, illetve új, ambiciózus stratégiákat sürgettek.

Nagy hal – A halállomány és a halászok jövedelmének drasztikus csökkenésével a Parlament kiegyensúlyozná, és rugalmasan szabályozná a halászati politika társadalmi,

környezetvédelmi és gazdasági dimenzióit.

Emberi jogok – Az EP küldöttsége is részt vesz majd az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának (UNHCR) március 14. és 16. között megrendezendő genfi találkozóján, ahol hangot adhat majd, többek között, a haiti, iráni, afganisztáni és a gázai övezeti emberi jogi helyzettel kapcsolatos aggodalmainak.

Ukrajna – A képviselők üdvözölték azt a tényt, hogy a közelmúltbeli elnökválasztás többnyire szabadon és tisztességesen zajlott. Elmondták ugyanakkor: stabilizálni kell az országot az alkotmány reformja, és a szociális piacgazdaság megteremtése által.

Fehérorosz vendégek az EP-ben – Jerzy Buzek üdvözölte Andzelika Boryst, a Fehéroroszországi Lengyelek Uniója vezetőjét és Aljakszandr Milinkijevicset, a fehérorosz demokratikus ellenzék vezetőjét, az EP Szaharov-díjának korábbi nyertését. Ez alkalomból értékelték a fehéroroszországi helyzetet.

www.europarl.europa.eu

EP-vita az euróövezet pénzügyi nehézségeiről

Az EP február 24-i ülésén Herman Van Rompuy, az Európai Tanács elnöke beszámolt a február 11-én tartott nemhivatalos EU-csúcsról. Az EU vezetői február 11-én Brüsszelben a pénzügyi nehézségekkel küzdő Görögországot támogató nyilatkozatot fogadtak el, egyúttal pedig felszólították Athént, hogy valósítsa meg az elhatározott stabilitási programot, azaz 2010-ben négy százalékponttal csökkentsék a költségvetési hiányt.

Az ülésen megvitatták továbbá az EU új foglalkoztatási és növekedési tervét, az „EU 2020” stratégiát. A Parlament márciusban szavaz a csúcs következtetésével foglalkozó állásfoglalásról.

Az Európai Tanács elnökeként az EP-ben először felszólaló Herman

Van Rompuy elmondta: az EU jelenlegi „intézményi szerkezete” javulást jelent. Az egykori belga kormányfő hozzátette: „a nemzeti hatóságok és az uniós intézmények közötti hídként kíván fellépni”.

Nincs több „minden marad a régiben”

Az Európai Bizottság részéről José Manuel Barroso elmondta: a gazdaság összehúzódása és a növekvő munkanélküliség olyan fenyegetések, amelyekkel foglalkozni kell, csakúgy, mint az elöregedő népesség és a termelékenység szakadék problémáival. Hozzátette továbbá: „a szokásos ügymenet nem védi az EU életformáját”, egy tudásalapú, befogadó és fenntartható növekedésen alapuló stratégiát sürgetve.

Az EP legnagyobb frakciója, a jobbközép Európai Néppárt nevében Joseph Daul kijelentette: Eu-

rópa nem várhatja meg, amíg más országok is ugyanabban a helyzetben találják magukat, mint Görögország. A francia vezetésnek hozzátette: Európa újra megosztott, így együtt kell működnie, hiszen nem ragaszkodhat a „hamis gazdasági szuverenitáshoz, amelyről minden ország úgy gondolja, hogy még mindig létezik”.

„Megoldások azonnali problémákra”

A Szocialisták és Demokraták, a második legnagyobb parlamenti frakció nevében felszólaló brit Stephen Hughes elmondta: a tagállamoknak kétségbeesett módon szükség van a szolidaritásra, hozzátéve: „a 2020 távoli jövő, nekünk pedig megoldások kellene az azonnali problémákra”.

www.europarl.europa.eu

A Magyar Néppárti Delegáció 2009 februári híreiből

■ Február 4.

• Az Európai Unió főbb intézményeinek képviselőivel tartott munkaebédet **Thomas Hammarberg**, az Európai Tanács Emberi Jogi Főbiztosa. Az Európai Parlament legnagyobb frakcióját alkotó Európai Néppárt képviselőjében **Járóka Livia** fideszes európai parlamenti képviselő tárgyalta a főbiztossal, többek között a koszovói háborút követően EU-tagállamokban menedéket találó romák visszatelepítése ügyében.

■ Február 9.

• A Fidesz európai néppárti képviselői támogatták az Európai Bizottság kollégiumának európai parlamenti jóváhagyását. A **Fidesz Európai Néppárti Képviselőcsoportja** üdvözölte, hogy az elkövetkező, az Európai Unió jövőbeni gazdasági arculatát meghatározó időszakban az Európai Néppárt vezető szerepet játszik. Mindhárom uniós csúcstestvény, az Európai Parlament, az Európai Tanács és az Európai Bizottság elnöke is néppárti politikus. A második Barroso-bizottság 27 tagja közül 13 szintén európai jobbközép pártok delegáltja.

• Az Európai Parlament az Európai Regionális Fejlesztési Alap szabályainak, a marginalizált közösségeket segítő, lakáscélú intézkedésekkel kapcsolatos módosítását tárgyalta. A vitában **Járóka Livia** fideszes európai parlamenti képviselő üdvözölte a módosítást és közösségi cselekvési tervet sürgetett a hátrányos helyzetű térségek fejlesztésére és a romák társadalmi kirekesztésének felszámolására.

• Elmozdult holtpontjáról az európai uniós szabályozás, amely eddig gúzsba kötötte a fogyatékkal élő embereket ellátó nagy állami intézmények ésszerű átalakítását. Az Európai Parlament az Európai

Szájer József, a Magyar Néppárti Delegáció vezetője

Regionális Fejlesztési Alapról szóló (1080/2006/EK) rendelet szabályainak, a marginalizált közösségeket segítő, lakáscélú intézkedések támogathatóságával kapcsolatos módosítását is napirendre tűzte. **Kósa Ádám** fideszes európai parlamenti képviselő a késő esti vitához fűzött hozzászólásában reményét fejezte ki, hogy a kérdéses rendelet módosítása új irányú fejlesztéseket indíthat meg. Véleménye szerint üdvözölendő, hogy mindezt az Európai Bizottság, és az Európai Tanács is támogatja.

„... Jerzy Buzek, az Európai Parlament elnöke ünnepeles keretek között megnyitotta a „Kaleidoszkóp – Pécs 2010” című képzőművészeti kiállítást az Európai Parlament brüsszeli épületében...”

gi plenáris ülésén. Az adómegállapításról és az adóbehajtásról szóló jelentésekhez benyújtott módosító javaslatának is bizalmat szavazott a képviselők többsége. A fideszes politikus előterjesztésével hadat üzent az európai adócsalóknak és az offshore cégeknek.

• Az Európai Parlament strasbourgi plenáris ülésén elfogadta a csatlakozási folyamatok és tárgya-

lások 2009-es eredményeiről szóló határozatokat Horvátországról, Macedóniáról és Törökországról. Bár az Európai Unió elvárásai továbbra is magasak, az eddig elért eredményeket többben elfogadhatónak tartják. **Schöpflin György** fideszes európai parlamenti képviselő a vita során tett felszólalásában kiemelte, hogy a csatlakozásra váró országok számára korántsem egyszerű a közösségi jog elvárásainak eleget tenni, sőt a szükséges intézményi átalakítások nem egyszer a hagyományok és a társadalmi várokozásokkal szembe megy. Ezek a folyamatok a társadalom heves ellenállását váltják ki a kormányzattal szemben, hiszen a reformokban a lakosság egy része csak a hátrányokat látja.

• **Gál Kinga** fideszes képviselő az Európai Parlament strasbourgi plenáris ülésén az Ukrajna helyzetéről szóló vitában felhívta a figyelmet a kisebbségi, így a magyar kisebbségek nyelvhasználati jogainak hiányosságaira. „Az Európai Uniónak igenis van lehetősége – és ezt az egyes új tagállamok esete is jól bizonyítja –, hogy befolyásolja a társult országok nemzeti kisebbségeire vonatkozó szabályozásait, és ezáltal a harmadik országokban is erősítse az Unió alapvető értékeit” – fogalmazott a fideszes képviselő.

■ Február 11.

• Az Európai Uniónak segítenie kell Ukrajnát abban, hogy karbantartsa és felújítsa gázvezeték-hálózatát – jelentette ki **Gyürk András**, az Európai Parlamentben benyúj-

Schmitt Pál, az EP alelnöke

tott írásbeli nyilatkozatában. Az ukrainai belpolitikai helyzetről szóló vita kapcsán a néppárti politikus értékelése szerint az elnökválasztás után új fejezet nyílik az EU–ukrán kapcsolatokban.

- Az Európai Parlament a terrorizmusellenes küzdelemmel kapcsolatos egyes intézkedések alkalmazásának kérdését tárgyalta. **Gál Kinga** fideszes európai parlamenti képviselő szerint a repülésbiztonság javítása érdekében meghozott eddigi, vagy tervezett egyes intézkedések már túllépnék a szükséges repüléstechnikai, repülésbiztonsági követelményeken. Minden egyes intézkedés szükségességének kérdését nemcsak biztonsági szempontból, hanem teljes összefüggésükben, így személyiségi jogi oldalról is meg kellene vizsgálni.

- A Horvátország, Macedónia és Törökország által elért haladástól szóló 2009. évi jelentéseket tűzte napirendjére az Európai Parlament plenáris ülése. A szavazáshoz fűzött indokolásában **Járóka Livia** európai parlamenti képviselő a csatlakozásra váró országok mielőbbi bevonását sürgette a román társadalmi bevonását célzó uniós stratégiába.

- Szavazott az Európai Parlament strasbourgji plenáris ülése az Európai „Progress Mikrofinanszírozási Eszköz” létrehozásáról. A mikrovállalkozásoknak nyújtandó segítség és a szociális befogadás megteremtése így valósággá válik. A néppárti frakció törekvéseit siker koronázta, új eszköz jött létre a szociális kirekesztés és a munkanélküliség elleni harcra – hangsúlyozta **Öry Csaba**

fideszes európai parlamenti képviselő, a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság néppárti koordinátora.

- „Szükséges, hogy az Európai Unió a határain átnyúló szabályozás megalkotását kezdeményezze, hiszen az online szerencsejátékok kérdése globális kihívás” - jelentette ki az Európai Parlament plenáris ülésén **Deutsch Tamás** fideszes képviselő.

- **Schmitt Pál** előterjesztette az egyetemek és vállalkozások közötti együttműködésről készült jelentését az EP Kulturális és oktatási bizottságában. Schmitt hangsúlyozta, hogy a felsőoktatási reformban központi szerepet kell kapjon a diplomák minősége, amely javítja a fiatalok munkaerőpiaci esélyeit.

■ Február 24.

- **Györi Enikő** európai parlamenti képviselő (Fidesz) számos, Magyarország érdekeit érvényesítő módosító indítványát elfogadta tegnapi ülésén az Európai Parlament Gazdasági és Pénzügyi Bizottsága.

- Újabb uniós pénzügyi segítségre szorul Magyarország, mutattak rá **Deutsch Tamás** és **Surján László** néppárti képviselők az Európai Parlament napirendjén szereplő előterjesztés kapcsán. A javaslat a gazdasági válság által leginkább sújtott tagállamok részére kíván pótlólagos forrásokat biztosítani a Strukturális Alapok felhasználási szabályainak módosításával.

- A fehéroroszországi lengyel kisebbséggel szemben elkövetett cselekmények az emberi és kisebbségi jogok egyértelmű megsértését

jelentik – jelentette ki **Gál Kinga** európai parlamenti képviselő (Fidesz), az Európai Parlamentben a témában tartott sajtótájékoztatón.

- **Jerzy Buzek**, az Európai Parlament elnöke ünnepélyes keretek között megnyitotta a „Kaleidoszkóp – Pécs 2010” című képzőművészeti kiállítást az Európai Parlament brüsszeli épületében. A nagyszámú érdeklődőt vonzó megnyitó ünnepségen beszédet mondott **Páva Zsolt**, Pécs fideszes polgármestere és **Deutsch Tamás** európai parlamenti képviselő (Fidesz), az esemény házigazdája.

- Megvitatta meg az Európai Parlament brüsszeli plenáris ülése az EU 2020-as stratégiáját. A vita kapcsán **Györi Enikő** fideszes európai parlamenti képviselő intézményi és tartalmi megjegyzéseivel hívta fel **Herman Van Rompuy**, az Európai Tanács elnökének figyelmét arra, hogy milyen kulcsfontosságú kérdések merülnek fel az új stratégia kapcsán.

■ Február 26.

- Az Európai Parlament Költségvetési Bizottsága a héten **Surján László** néppárti képviselő javaslatára felszabadította az Európai Unió 2010-es költségvetésében a tejárgaztat megsegítésére elkülönített 300 millió eurós tartalékot.

- Az Európai Néppárt Képviselőcsoportjának következő büro-ülése Budapesten kerül megrendezésre március 4-5-e között. Az eseményen az Európai Unió gazdasági, szociális és kohéziós politikájának számos eleme kerül megvitatásra. Az ülést **Joseph Daul**, az EPP Képviselőcsoport elnöke; **Schmitt Pál**, európai parlamenti képviselő, az Európai Parlament alelnöke és **Szájer József** európai parlamenti képviselő, az EPP képviselőcsoport alelnöke nyitja meg.

<http://fidesz-eu.hu/>

